

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ปี 2542

FACTORS AFFECTING SAVING OF MEMBERS OF CHIANGMAI UNIVERSITY'S
THRIFT & CREDIT COOPERATIVE, LTD., YEAR 1999

นายประเสริฐศักดิ์ บุญตระกูลพูนทวี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
พ.ศ. 2543

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

เศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร

สาขาวิชา

ภาควิชา

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด
ปี 2542

FACTORS AFFECTING SAVING OF MEMBERS OF CHIANGMAI UNIVERSITY'S
THRIFT & CREDIT COOPERATIVE, LTD., YEAR 1999

นามผู้วิจัย นายประเสริฐศักดิ์ บุญตระกูลพูนทวี

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ประยงค์ สายประเสริฐ)

วันที่ 5 เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๔๓

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิชญ์)

วันที่ 5 เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๔๓

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ศิริพร กิตติการกุล)

วันที่ 2 เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๔๓

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทรพัฑ์)

วันที่ 5 เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๔๓

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมา สิทธิชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 5 เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๔๓

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ปี 2542

โดย

นายประเสริฐศักดิ์ บุญตระกูลพูนทวี

มิถุนายน 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ประยงค์ สายประเสริฐ

ภาควิชา/คณะ :

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด (2) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด และ (3) ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการออมของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ปี 2542 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน (รายได้ต่ำ, รายได้ปานกลาง และรายได้สูง) แล้วนำมาสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจำนวน 100 คน โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผ่านการทดสอบความตรงและความเที่ยงแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC) ผลการวิจัยมีดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์มีอายุเฉลี่ย 38 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี เป็นส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นภาระโดยเฉลี่ย 2 คน มีรายได้ส่วนใหญ่มาจาก รายได้ถาวรเฉลี่ยคนละ 173,553.67 บาท และมีรายได้ชั่วคราวเฉลี่ยคนละ 70,419.93 บาท รายได้ดังกล่าวจะใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีพซึ่งได้แก่ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนโดยเฉลี่ยคนละ 113,647.44 บาท และอีกส่วนหนึ่งจะใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนเฉลี่ยคนละ 90,720.87

บาท ที่เหลือสมาชิกก็จะทำการออม โดยเฉลี่ยคนละ 125,652.66 บาท ซึ่งเป็นการออมในรูปแบบ สิ้นทรัพย์ร้อยละ 50.11 และเป็นการออมทางการเงินร้อยละ 49.89 และจะมีมูลค่าของหนี้สินส่วน ใหญ่อยู่กับธนาคารพาณิชย์ และมีสินทรัพย์เป็นของตนเองน้อย

จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์นั้น ปรากฏว่ามี ตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียว คือ รายได้ถาวร เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และมีความสัมพันธ์กันไปในทางบวก ส่วนตัวแปร อิสระอีกจำนวน 7 ตัว ไม่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษา จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้เพียง 1 สมมติฐาน คือ สมมติฐานที่ 1 ส่วนสมมติฐานที่ 2 ถึง สมมติฐานที่ 8 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการออมของสหกรณ์ พบว่าส่วนใหญ่สมาชิก ต้องการให้ สหกรณ์มีการส่งเสริมการออมโดยการแจกเอกสารเผยแพร่ สาเหตุที่สมาชิกลำบากใจในการฝากไว้กับ สหกรณ์เนื่องจากเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น และ สาเหตุที่สมาชิกไม่นำเงินมาฝากไว้ในสหกรณ์เนื่องจากสมาชิกไม่มีเงินเหลือฝาก และเห็นว่า สหกรณ์ไม่มีความมั่นคง สมาชิกสหกรณ์จึงเห็นว่าสหกรณ์ควรที่จะมีการปรับปรุงการดำเนินงาน ของสหกรณ์โดยมีการเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์เข้ามามีใช้ในการฝาก-ถอนเงินให้เพียงพอกับความ ต้องการของสมาชิก และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกมากขึ้น ซึ่งหากสหกรณ์มีการปรับปรุงการ ดำเนินงานดังกล่าวแล้ว สมาชิกส่วนใหญ่ก็จะนำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์โดยเฉลี่ยเดือนละ 427.05 บาท

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Cooperative Economics

FACTORS AFFECTING SAVING OF MEMBERS OF CHIANGMAI UNIVERSITY'S THRIFT & CREDIT COOPERATIVE, LTD., YEAR 1999

By

PRASERTSAK BUNTRAGULPOONTAWEE

JUNE 2000

Chairman : Associate Professor Prayong Saiprasert
Department/Faculty : Department of Agricultural Economics and Co-operatives,
Faculty of Agricultural Business

The purposes of this research were to investigate (1) economic and social backgrounds of members of Chiangmai University's Thrift & Credit Cooperative, Ltd.; (2) factors affecting their saving in the year 1999; and (3) problems concerning saving promotion and solutions to the problems. The samples used in the study were 100 members of Chiangmai University's Thrift & Credit Cooperative, Ltd. The data were collected by means of questionnaires and analysed with the use of the SPSS/PC⁺.

The results showed that members' average age was 38 years. Most of them had completed a bachelor's degree. The average number of dependents in each household was 2. Most of the members had an average yearly permanent income of 173,553.67 baht and temporary income of 70,419.93 baht; 113,647.44 baht was spent on durable goods, and 90,720.87 baht on nondurable goods. The average saving of the members was 125,652.66 baht, 50.11 percent of which was in form of assets and 49.89

percent deposited with banks, cooperatives or other forms of financial institutions. Most of the members were in debt with commercial banks and had few assets.

It was also found that only one independent variable, permanent income, was the factor which significantly affected, and was directly proportional to the members' saving, the confidence being 90 percent, while the others did not significantly affect their saving. So, the results of the study were in accordance with the first hypothesis, but not the others.

The results also showed that most of the members wanted the Cooperative to provide publications encouraging their saving. The members deposited money in the Cooperative since its interest rate was higher than that of other financial institutions. However, some members did not do so because they did not have money to save and others felt that the Cooperative was insecure. It was recommended by the members that more on-line computers should be available for transaction which will lead to 427.05 baht/month in savings by the members.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้จะไม่สามารถสำเร็จลงได้หากปราศจากความช่วยเหลือจากคณะกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ประสงค์ สายประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไครวิทยาคุณ และอาจารย์ศิริพร กิตติการกุล ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด อีกทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัทมา สิริรัชย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้กรุณาเป็นผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยในการป้องกันวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา อภิชาติตรากุล ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ดลกร ขวัญคำ ที่ได้กรุณาตรวจรูปเล่มวิทยานิพนธ์ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ประเสริฐศักดิ์ บุญตระกูลพูนทวี

มิถุนายน 2543

จำนวน ๒๔๓๗
สำนักหอสมุด

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา	6
นิยามศัพท์	6
นิยามศัพท์สามัญ	6
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	8
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	10
สหกรณ์ออมทรัพย์	10
แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	34
สมมติฐานในการวิจัย	35
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	37
สถานที่ดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือในการวิจัย	40
การทดสอบแบบสอบถาม	40

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

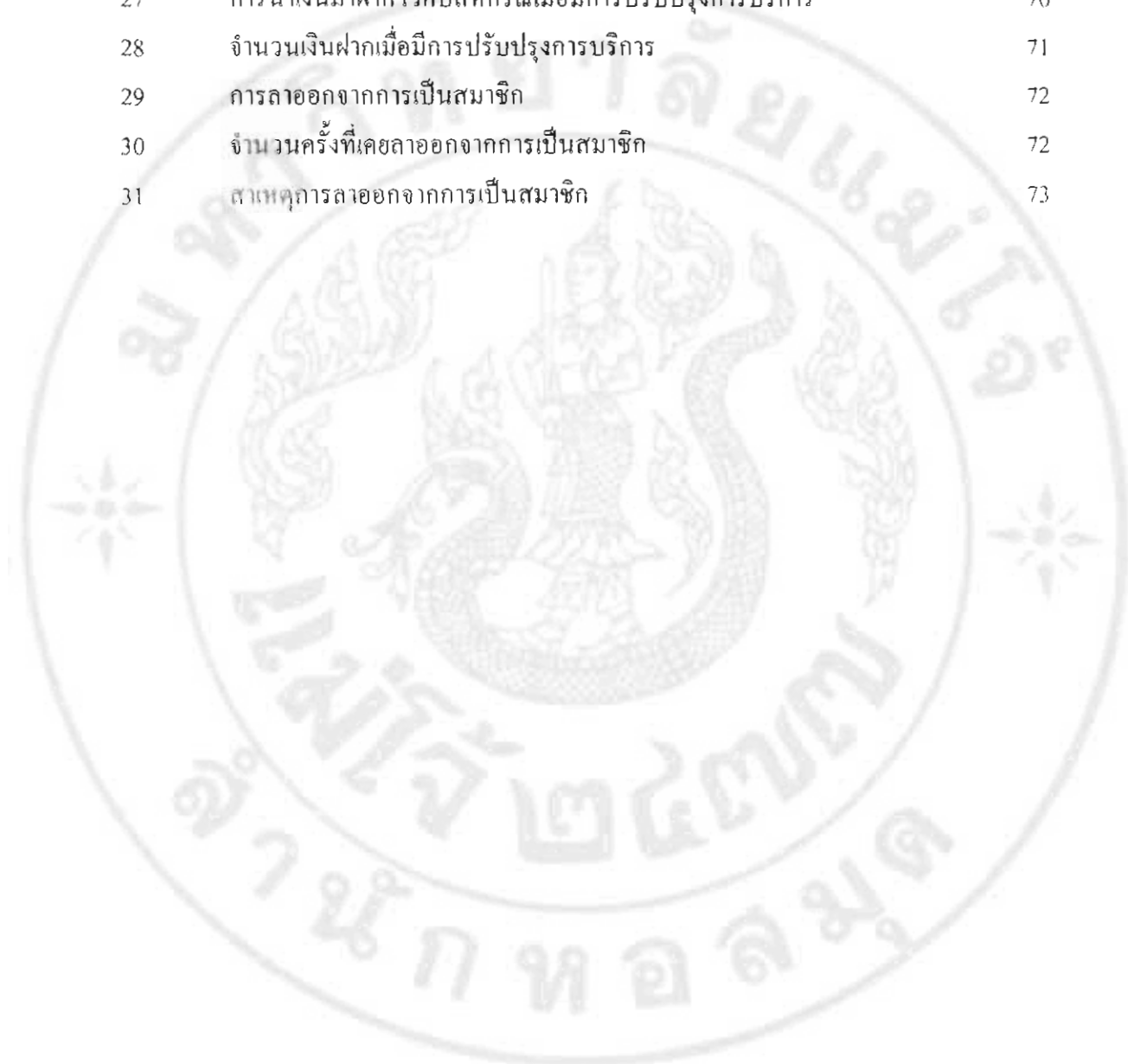
	หน้า
การรวบรวมข้อมูล	41
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	43
ตอนที่ 1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด	43
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด	55
ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ในการส่งเสริมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ จำกัด	61
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	74
สรุปผลการศึกษา	74
อภิปรายผลการศึกษา	76
ข้อเสนอแนะ	77
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	77
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	78
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	83
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	84
ภาคผนวก ข การคำนวณสินทรัพย์	97
ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย	99

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	อายุและเพศของสมาชิกสหกรณ์	44
2	ระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์	45
3	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและสถานภาพ	46
4	ระยะเวลาในการเป็นครอบครัว	47
5	ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์	48
6	รายได้ถาวร	49
7	รายได้ชั่วคราว	50
8	ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน	51
9	ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน	52
10	สินทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์	53
11	หนี้สินของสมาชิกสหกรณ์	54
12	การออมของสมาชิกสหกรณ์	55
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	56
14	ค่าสัมประสิทธิ์ ค่าความคลาดเคลื่อน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ และ t-ratio ของ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์	60
15	การส่งเงินสะสมรายเดือน	61
16	ความเหมาะสมของการส่งเงินสะสมรายเดือน	62
17	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากในสหกรณ์	63
18	การฝากเงินในสหกรณ์จำแนกตามระดับรายได้	64
19	การฝากเงินในสหกรณ์จำแนกตามประเภทของเงินฝาก	64
20	สาเหตุที่สมาชิกลำบากเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์	65
21	สาเหตุที่สมาชิกไม่นำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์	66
22	การส่งเสริมการออมของสหกรณ์	67
23	วิธีการส่งเสริมการออมที่สหกรณ์กระทำอยู่	67
24	วิธีการส่งเสริมการออมที่สหกรณ์ควรกระทำ	68
25	การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในสหกรณ์	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	การนำเงินปันผลมาฝากไว้กับสหกรณ์	69
27	การนำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์เมื่อมีการปรับปรุงการบริการ	70
28	จำนวนเงินฝากเมื่อมีการปรับปรุงการบริการ	71
29	การลาออกจากการเป็นสมาชิก	72
30	จำนวนครั้งที่เคยลาออกจากการเป็นสมาชิก	72
31	สาเหตุการลาออกจากการเป็นสมาชิก	73

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1

ภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามต่างๆ

34

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

โดยทั่วไปบรรดาข้าราชการหรือผู้ทำงานซึ่งมีรายได้เป็นเงินเดือนนั้น มักมีรายได้จำนวนจำกัด ในชีวิตของบุคคลเหล่านี้บางครั้งอาจมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายพิเศษเกินกว่ารายได้ปัจจุบันของตน เช่น เพื่อการรักษาพยาบาล การย้ายที่อยู่ การซ่อมแซมหรือต่อเติมบ้านเรือน การศึกษา การอุปสมบท และการสมรส เป็นต้น หากบุคคลเหล่านี้มีทรัพย์สินตกทอดมาจากบรรพบุรุษบ้างก็คงดี แต่โดยทั่วไปผู้มีเงินเดือนเป็นส่วนน้อยที่จะอยู่ในฐานะดังกล่าว ซึ่งภายใต้ภาวะเช่นนี้ ผู้มีเงินเดือนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชั้นผู้น้อย จึงอาจมีความจำเป็นต้องหันมากู้ยืม โดยที่ผู้มีเงินเดือนชั้นผู้น้อยมักไม่มีหลักประกันอย่างอื่นนอกจากตำแหน่งและเงินเดือนที่ได้รับ ฉะนั้นในเวลาที่คุณค่าเหล่านี้ต้องการกู้เงินจึงหาได้ไม่ง่าย และต้องยอมรับภาระดอกเบี้ยที่สูง เมื่อตกอยู่ในภาวะเป็นหนี้สินแล้วก็ยากที่จะหลุดพ้นการเป็นหนี้ได้ ช่องทางประการเดียวของบุคคลเหล่านี้ก็คือการรู้จักการออมทรัพย์

การออมทรัพย์นั้นทุกคนมีความต้องการที่จะทำการออมไม่ว่าจะเป็นการออมทางการเงินหรือการออมในรูปสินทรัพย์ แต่ถ้าปล่อยตามลำพังตนเองแล้วมักทำการออมไม่สำเร็จ เนื่องจากว่าบรรดาผู้มีเงินเดือนนั้นอยู่ในสังคมชาวเมือง ซึ่งมีการใช้จ่ายเพื่อการสังคมและความฟุ่มเฟือยแทบไม่มีข้อจำกัด ดังนั้นเมื่อได้เงินน้อยก็ใช้น้อย ได้เงินมากก็ใช้มากเป็นเงาตามตัว ด้วยเหตุนี้ผู้มีเงินเดือนจึงต้องการองค์กรอันถาวรของตน เพื่ออำนวยความสะดวกและควบคุมการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดให้ผู้มีเงินเดือนออมทรัพย์ไว้ได้อย่างจริงจัง องค์กรที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ได้ก็คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งในหลายๆองค์กรที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมการออม แต่สหกรณ์เป็นองค์กรรูปพิเศษที่แตกต่างจากองค์กรอื่น คือสหกรณ์จะดำเนินธุรกิจโดยมิได้มุ่งแสวงหากำไรจากสมาชิกเพราะสมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์ ดังนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงเป็นองค์กรหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือบรรดาข้าราชการหรือผู้ทำงานซึ่งมีรายได้เป็นเงินเดือน

ความสำคัญของปัญหา (Significance of the Problem)

ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจประการหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศด้อยพัฒนาคือ การขาดแคลนเงินออมที่สามารถนำไปลงทุนทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ การแก้ปัญหาดังกล่าว กระทำได้ถ้าทุกคนในระบบเศรษฐกิจช่วยกัน โดยร่วมมือร่วมใจรวมทั้งการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักประหยัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง ทำให้สามารถมีเงินเหลือจากค่าใช้จ่าย และเก็บไว้ในรูปการออมได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและแก่สังคมโดยรวม การออมทรัพย์กระทำได้หลายรูปแบบแล้วแต่ความสมัครใจของแต่ละบุคคล สำหรับบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจก็พอจะออมทรัพย์ได้ แต่โดยนิสัยและสภาพแวดล้อมมักไม่เอื้ออำนวยต่อการออมทรัพย์ ดังนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่งโดยทั่วไปจัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีรายได้ประจำเป็นรายเดือน อันได้แก่ข้าราชการ พนักงาน และเจ้าหน้าที่ของบริษัทหรือองค์กรธุรกิจเอกชน สามารถเข้ามาช่วยแก้ปัญหาได้คือ จัดให้มีการออมทรัพย์โดยกำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ให้สมาชิกนำเงินมาออมไว้กับสหกรณ์ทุกเดือน ในรูปค่าหุ้น นอกจากนี้สหกรณ์ยังทำหน้าที่ในการรับฝากเงินจากสมาชิกในรูปของเงินฝาก เงินออมของบุคคลที่อยู่กับสหกรณ์เมื่อมีจำนวนมากพอก็สามารถนำไปดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้

ปัญหาทางเศรษฐกิจที่สำคัญซึ่งประชาชนต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบันนี้ก็คือ ปัญหาค่าครองชีพจากการที่ระดับราคาของสินค้าและบริการ เครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆ ได้เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ อันเป็นผลทำให้บุคคลผู้มีรายได้น้อยได้รับความเดือดร้อนไม่สามารถที่จะหารายได้เพิ่มขึ้นให้เพียงพอกับรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นมาได้ ถ้าหากว่าบุคคลจะใช้เวลาในการออมเงินเอง ก็จะได้เงินทุนจำนวนหนึ่ง เพื่อที่จะนำไปใช้จ่ายตามความต้องการได้ก็จะต้องใช้เวลานานมาก/บุคคลเหล่านี้อาจจะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยการกู้ยืมเงินจากผู้ให้กู้เอกชน โดยยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูง ซึ่งนำความเดือดร้อนมาสู่ตนเองและครอบครัวเป็นอย่างมาก ปัญหาที่ติดตามมาก็คือบุคคลเหล่านั้นไม่สามารถหาเงินมาส่งชำระเงินกู้และดอกเบี้ยได้ จึงก่อให้เกิดหนี้สินติดพันเรื่อยมา สหกรณ์ออมทรัพย์จึงมีบทบาทเข้ามาช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว โดยส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และสหกรณ์ก็จะดำเนินการจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำมาบริการให้แก่สมาชิกกู้ยืมไปใช้จ่ายเมื่อสมาชิกเกิดความจำเป็น

จะเห็นได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันด้านการเงินที่มีบทบาทมากในหมู่ผู้มีรายได้ประจำและข้าราชการ ซึ่งจะเห็นได้จากการขยายตัวของจำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิก นับตั้งแต่ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นเป็นสหกรณ์แรก เมื่อปี 2492 ซึ่งมีสมาชิกแรกตั้ง

จำนวน 181 คน ทุนดำเนินงาน 59,110 บาท (อ้างใน อัมพร วัฒนาพานิช, 2521: 1) จนกระทั่งปี พ.ศ. 2542 (ณ วันที่ 1 มกราคม 2542) มีจำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งสิ้นจำนวน 1,283 สหกรณ์ จำนวนสมาชิก 2,086,425 คน และเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่ปัจจุบันมีสหกรณ์ออมทรัพย์ถึง 52 สหกรณ์ จำนวนสมาชิก 46,676 คน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2542) อันเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการตื่นตัวในอันที่จะรวมกลุ่มกันในรูปของสหกรณ์ เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์และช่วยเหลือซึ่งกัน และกันในด้านการเงิน ซึ่งเป็นวิธีการในอันที่จะเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมแก่สมาชิกและครอบครัว ชุมชน ตลอดจนถึงประเทศชาติได้เป็นอย่างดี

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ก็เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มองเห็นถึงความสำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่สามารถจะนำมาเป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือบุคลากรของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม จึงได้ร่วมกันก่อตั้งสหกรณ์ ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ขึ้น เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2519 โดยความคิดที่จะจัดตั้งสหกรณ์ ออมทรัพย์ขึ้นในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นั้น เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2518 ในขณะที่ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชยงยุทธ ติ่งพานิชย์ เป็นอธิการบดี เหตุสำคัญในการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์คือ เพื่อช่วยเหลืออาจารย์ ข้าราชการ และลูกจ้างประจำ ให้มีสถาบันการเงินในรูปของสหกรณ์ที่เป็นที่พึ่ง ของสมาชิกทุกคน เมื่อมีความเดือดร้อนหรือมีความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อการแก้ไขปัญหาหรือเพื่อ สร้างฐานะโดยไม่ต้องพึ่งสถาบันการเงินอื่น ทั้งในระบบสถาบันการเงินที่ไม่ใช่สหกรณ์และนอก ระบบที่เป็นของบุคคลทั่วไปที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยสูงในอัตราที่สูง นอกจากนั้น วิธีการกู้เงินของ สถาบันการเงินที่ไม่ใช่สหกรณ์มีขบวนการที่ยุ่งยากและใช้เวลาเดินเรื่องขอกู้เงินแต่ละครั้งใช้เวลานาน และวงเงินที่ได้รับอนุมัติให้กู้แต่ละครั้งได้จำนวนไม่มากนัก

การจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ขึ้นมานั้น มีวัตถุประสงค์

เพื่อ

1. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก
2. เพื่อส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการช่วยเหลือตนเองของสมาชิก
3. เพื่อส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจและสวัสดิการของสมาชิก
4. เพื่อช่วยเหลือให้เงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็นโดยประหยัด
5. รับเงินฝากจากสมาชิก
6. ให้เงินกู้แก่สหกรณ์อื่น

จากความสำคัญของการออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ดังกล่าว จึงควรที่จะ
 ทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด เป็นกรณีตัวอย่าง เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญต่างๆที่มีผลกระทบต่อ
 การออมของสมาชิก ซึ่งจะประโยชน์โดยตรงต่อสหกรณ์ในการนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปใช้
 ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สอดคล้องกับฐานะของสมาชิกและสภาพการณ์ทาง
 เศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด เป็นสหกรณ์
 ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ มีสมาชิกจำนวนมากถึง 7,333 คน มีทุนดำเนินงาน 1,467,780,000.00 บาท มี
 ยอดเงินรับฝาก 681,770,000.00 บาท ในขณะที่ยอดเงินกู้ 1,053,280,000.00 บาท ซึ่งสูงกว่ายอดเงิน
 ฝากพอสมควร (รายงานกิจการประจำปี 2542) อันเป็นผลมาจากการที่ประเทศไทยประสบปัญหา
 เกิดวิกฤติการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเงินอย่างรุนแรงต่อเนื่องจากปี 2540 และเป็นช่วง
 เวลาที่จัดได้ว่ารุนแรงที่สุด กล่าวคือ เศรษฐกิจไทยในปี พ.ศ. 2541 ยังคงหดตัวลงอย่างมากต่อเนื่อง
 จากปี พ.ศ. 2540 โดยความต้องการใช้จ่ายภายในประเทศที่ลดลงอย่างมาก ทั้งในภาคเอกชนและ
 ภาครัฐ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่กดดันภาวะเศรษฐกิจไทย ประกอบกับภาวะการส่งออกที่หดตัวอย่าง
 รุนแรงได้เป็นปัจจัยสำคัญที่สำคัญโดยในระบะครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2541 การใช้จ่ายเพื่อการ
 อุปโภคบริโภคภาคเอกชนลดลงมากตามภาวะการว่างงานที่เพิ่มสูงขึ้น และอัตราเงินเฟ้อที่อยู่ใน
 ระดับสูง อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทอ่อนตัวมาก มูลค่าหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ไทยลดลงอย่างมาก
 ในขณะที่การลงทุนภาคเอกชนลดลงเนื่องจากปัญหาดอกเบี้ยเงินกู้สูงมากและสถาบันการเงินอื่นๆ
 ไม่ยอมปล่อยเงินกู้ ยกเว้นสหกรณ์ออมทรัพย์ต่างๆโดยเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย
 เชียงใหม่ จำกัด ที่ยังคงปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ สามารถรับเงินได้ภายใน 1-3 วัน อันจะเห็นได้ว่า
 สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ยังคงเป็นองค์กรทางการเงินที่สามารถช่วยเหลือ
 และบรรเทาความเดือดร้อนด้านการเงินให้แก่สมาชิกในภาวะเศรษฐกิจเช่นนี้ได้มากในระดับหนึ่ง
 และหากจะพิจารณาถึงตัวเลขของเงินรับฝากและเงินกู้ข้างต้น จะเห็นได้ว่าปริมาณเงินรับฝากน้อย
 กว่าปริมาณเงินที่ปล่อยกู้พอสมควร ดังนั้นหากทำการศึกษาวิจัยถึงการดำเนินงานของสหกรณ์
 ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ก็จะทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการกำหนด
 แนวทางการดำเนินงาน เพื่อที่จะสามารถแก้ไขและยังจะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์อื่นโดยเฉพาะ
 สหกรณ์ขนาดใหญ่ที่มักจะมีปัญหาในลักษณะเช่นเดียวกันได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objectives of the Study)

ในการศึกษานี้ผู้ทำการวิจัยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญๆดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Results)

ผลการวิจัยในครั้งนี้คาดว่าจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด สามารถนำผลของการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดนโยบายของสหกรณ์ได้
2. สหกรณ์ออมทรัพย์อื่นๆ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริงมากขึ้นได้
3. ผลการศึกษานี้ยังสามารถใช้เป็นแนวทางทั้งในระดับสหกรณ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้ที่สนใจที่จะศึกษาได้

ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา (Scope and Limitation of the Study)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตและข้อจำกัด ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ปี 2542 เท่านั้น

2. เป็นการศึกษาจากสมาชิกบางส่วน ของ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด จำนวน 100 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างที่แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ที่ต่างกัน (รายได้ต่ำ รายได้ปานกลาง และรายได้สูง) จากนั้นนำสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ไปทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนสมาชิกทั้งหมดจำนวน 7,333 คน

นิยามศัพท์ (Definition of Terms)

นิยามศัพท์สามัญ (General Definitions)

การออม หมายถึง ผลรวมของการออมทางการเงิน กับการออมในรูปแบบสินทรัพย์

การออมทางการเงิน หมายถึง ผลรวมของเงินออม ณ วันสิ้นปี เช่น เงินฝากธนาคาร เงินฝากสหกรณ์ เงินให้กู้ยืม เป็นต้น

การออมในรูปแบบสินทรัพย์ หมายถึง ผลรวมของมูลค่าของอสังหาริมทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นระหว่างปี ได้แก่ ที่ดิน บ้าน บ้านพร้อมที่ดิน เป็นต้น

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Operational Definitions)

ครอบครัว หมายถึง ครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
จำกัด

สมาชิก หมายถึง บุคคลซึ่งมีสถานภาพเป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัด
เชียงใหม่ ที่จัดตั้งตามหลักการสหกรณ์ออมทรัพย์

ผู้มีรายได้ต่ำ หมายถึง ครอบครัวสมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับรายได้ถาวรน้อยกว่า
120,000 บาท/ปี

ผู้มีรายได้ปานกลาง หมายถึง ครอบครัวสมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับรายได้ถาวร 120,000
บาทขึ้นไปจนถึง 240,000 บาท/ปี

ผู้มีรายได้สูง หมายถึง ครอบครัวสมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับรายได้ถาวรมากกว่า
240,000 บาท/ปี

การออม หมายถึง เงินสะสมค่าหุ้น เงินฝากสหกรณ์ เงินฝากธนาคาร เงินให้กู้ยืม
เป็นต้น

รายได้ถาวร หมายถึง เงินเดือน ค่ารับจ้าง ค่าเช่ารับ รายได้จากการทำธุรกิจ เป็นต้น

รายได้ชั่วคราว หมายถึง มรดก ถูกลื้อดเตอร์ ถูกรางวัล เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการซื้อรถยนต์
รถจักรยานยนต์ เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น โทรทัศน์ วีดีโอ เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน หมายถึง ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียน ค่าพิธีกรรม บ้านเช่า ท่องเที่ยว เป็นต้น

สินทรัพย์ หมายถึง รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น

หนี้สิน หมายถึง เงินกู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์ ธนาคารพาณิชย์ นายทุน ญาติ เพื่อน เป็นต้น

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

(REVIEW OF RELATED LITERATURES)

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความกระจ่างซึ่งปัญหา และดำเนินการวิจัยได้อย่างถูกต้อง โดยครอบคลุมเนื้อหาดังนี้

สหกรณ์ออมทรัพย์

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สหกรณ์ออมทรัพย์

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ออมทรัพย์พอจะสรุปได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสหกรณ์รูปแบบหนึ่งซึ่งจัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีรายได้ประจำ เพื่อทำหน้าที่เป็นสถาบันการเงินที่จะระดมทุนจากสมาชิก โดยการส่งเสริมให้สมาชิกนำเงินมาออมไว้กับสหกรณ์ และสหกรณ์นำเงินที่สะสมไว้นั้นออกให้สมาชิกกู้ยืม เพื่อเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของสมาชิกในยามที่สมาชิกมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายใช้สอยเงินจำนวนมากๆ หรือในยามที่สมาชิกประสบอุบัติเหตุอันตรายหรือมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเฉพาะหน้า และรายได้ที่สมาชิกได้รับอยู่นั้นไม่เพียงพอแก่การใช้จ่ายตามความจำเป็นดังกล่าว (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2529: 48-49)

แม้ว่าการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในทุกๆประเทศที่มีสหกรณ์รูปนี้ จะดำเนินงานเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน แต่การเรียกชื่อก็แตกต่างกันออกไปตามความนิยมในแต่ละประเทศ เช่น ในเยอรมัน ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของสหกรณ์เครดิตในชนบทชื่อว่าสมาคมไรท์ไฟเซินตามชื่อของผู้ให้กำเนิดสหกรณ์ ในประเทศอินเดียและประเทศใกล้เคียงรวมทั้งประเทศไทย เรียกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิต (Savings and Credit Cooperative Society or Thrift and Loans Society) หรือในบางท้องถิ่นที่มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์แต่เฉพาะในหมู่คนมีเงินเดือนก็เรียกตรงๆว่า สหกรณ์คนมีเงินเดือน (salary earners society) สหกรณ์ในทวีปอเมริกา แอฟริกา และในเอเชียหลายประเทศ ที่ดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ตามแบบสหรัฐอเมริกาเรียกว่า เครดิตยูเนียน (credit union) (วิวัฒน์ เมฆอรุณ, 2526: 4-5) แต่ถึงจะเรียกชื่อแตกต่างกันแต่การดำเนินงานธุรกิจมี

ลักษณะเหมือนกัน สำหรับในประเทศไทยได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตสำหรับคนมีเงินเดือนขึ้นเป็นรายแรกในหมู่ข้าราชการสหกรณ์ และพนักงานของธนาคารเพื่อสหกรณ์ โดยใช้ชื่อว่า "สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัดสินไช้" ซึ่งได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2492

หลักสำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจของประชาชน ที่ร่วมกันจัดตั้งขึ้นและดำเนินการโดยประชาชน เพื่อประชาชน และของประชาชนที่ช่วยกันจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น การดำเนินงานของสหกรณ์ยึดถือความสมัครใจ หลักประชาธิปไตย หลักความยุติธรรม หลักการช่วยตนเอง และหลักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์คือ (สุริยะ เจียมประชนารากร, 2526: 13- 4)

1. บุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้คือ ทำงานอาชีพเดียวกัน หรืออาศัยอยู่ในชุมชนหรือท้องที่เดียวกัน อาจสมัครเข้าเป็นสมาชิกหรือลาออกจากการเป็นสมาชิกเมื่อใดก็ได้โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมือง และไม่มีการบังคับจิตใจกันแต่ประการใด

2. สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์ มีความเสมอภาคในการดำเนินงาน และควบคุมสหกรณ์เท่ากันหมด กล่าวคือสมาชิกแต่ละคนออกเสียงในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ได้คนหนึ่งเสียงเท่ากันหมด ไม่ว่าจะเป็นหุ้นมากหรือน้อย ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสออกความคิดเห็นปรับปรุงกิจการสหกรณ์ของตนเองโดยไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผูกขาด

3. คำขวัญของสหกรณ์ออมทรัพย์มีอยู่ว่า "ไม่ใช่เพื่อกำไร ไม่ใช่เพื่อการกุศล แต่เพื่อการบริการ" เพื่อให้บังเกิดความสุขติธรรม และเมื่อสิ้นปีทางบัญชีและลงบัญชีแล้วหากสหกรณ์มีกำไรเหลือก็จะนำมาเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนของดอกเบี้ยที่สมาชิคนั้นได้ชำระแก่สหกรณ์

4. สหกรณ์เป็นสถาบันส่งเสริมให้สมาชิกช่วยตัวเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะตระหนักดีว่า การที่ให้แก่คนต่างคนต่างทำอะไรแล้วยอมไม่สำเร็จดีเท่าช่วยกันทำ ผู้มีเงินมากก็นำมาฝากไว้ในสหกรณ์มาก ผู้มีเงินน้อยก็นำมาฝากไว้ในสหกรณ์น้อย เพื่อให้สมาชิกผู้มีความเดือดร้อนหรือต้องการเงินลงทุน ได้กู้ไปจากสหกรณ์

จุดมุ่งหมายโดยตรงของสหกรณ์ออมทรัพย์คือ เพื่อช่วยสมาชิกในเรื่องการเงิน โดยเฉพาะ ทั้งนี้ทำนองเดียวกับธนาคารแต่ก็มีความแตกต่างจากธนาคารอยู่ว่า ในสหกรณ์นั้น สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของและดำเนินงานเอง จะขาดทุนหรือได้กำไรก็ขึ้นอยู่กับสมาชิกทั้งหมด สำหรับในธนาคารนั้นผู้ถือหุ้นเป็นเจ้าของและแบ่งกำไรกันตามจำนวนหุ้นที่ถือ ใครถือหุ้นมากก็ได้กำไรมาก ส่วนผู้ฝากเงินธรรมดาซึ่งไม่ถือหุ้นก็ไม่มีโอกาสได้เงินปันผล หรือเงินเฉลี่ยคืนเหมือนกับการเป็นสมาชิกสหกรณ์ จะมีกำไรหรือขาดทุนก็ขึ้นอยู่กับผลประกอบการของกลุ่มน้อยซึ่งถือหุ้นจำนวนมาก ผู้ฝากเงินธรรมดาไม่มีโอกาสเข้าไปควบคุมได้

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์

โดยทั่วไปแล้ว วัตถุประสงค์หรือหน้าที่ประการสำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์มีอยู่ 2 ประการ คือ การส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และจัดให้มีเงินกู้สำหรับสมาชิกนำไปใช้จ่ายเพื่อการอันจำเป็น สำหรับวัตถุประสงค์ประการอื่นๆนั้น เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์บรรลุความสำเร็จ (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, 2527: 27-28)

1. การส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ซึ่งมีวิธีการอยู่ 2 ประการด้วยกันคือ

1.1. ส่งเสริมการออมโดยวิธีบังคับ สหกรณ์จะทำการส่งเสริมให้สมาชิกทำการออมทรัพย์ โดยกำหนดให้สมาชิกทุกคนต้องส่งเงินสะสมรายเดือน หรือค่าหุ้นรายเดือนทุกเดือน อย่างน้อยตามอัตราที่กำหนดไว้สำหรับเงินได้รายเดือนของสมาชิกแต่ละคน และต้องส่งจนกว่าจะครบ 84 งวด หรือมากกว่านั้น ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของแต่ละสหกรณ์ จึงจะขอถอนหรือลดส่งต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ได้ และในระหว่างยังเป็นสมาชิกจะโอนหุ้นหรือถอนหุ้นที่สมาชิกมีในสหกรณ์แม้แต่ส่วนใดส่วนหนึ่งก็ได้ แต่สหกรณ์สามารถขอเรียกให้สมาชิกสามารถขอซื้อหุ้นเพิ่มเป็นครั้งคราวได้ โดยสมาชิกคนหนึ่งจะถือหุ้นในสหกรณ์เกินกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดไม่ได้ และหุ้นที่สมาชิกขอซื้อเพิ่มเติมนั้นสมาชิกจะโอนหรือถอนคืนได้ เว้นแต่ในกรณีที่ใช้ค่าหุ้นเป็นหลักประกันประกอบเงินกู้จะโอนหรือถอนคืนไม่ได้จนกว่าหนี้ที่ค้ำประกันจะได้ชำระหมดสิ้นแล้ว

1.2. การส่งเสริมการออมทรัพย์โดยวิธีสมัครใจ สหกรณ์จะเปิดรับฝากเงินจากสมาชิก 2 ประเภท คือ เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ การรับเงินฝากทั้ง 2 ประเภทนี้ คณะกรรมการดำเนินการจะได้กำหนด "ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงิน" ขึ้นไว้

เงินฝากออมทรัพย์ ได้แก่เงินฝากรายย่อย เพื่อสะสมไว้ให้เป็นจำนวนมากขึ้น การเปิดบัญชีเงินฝาก ครั้งแรกจะต้องมีเงินฝากไม่น้อยกว่า 10 บาท ส่วนการฝากเพิ่มขึ้นนั้นจะฝากเมื่อใด โดยจำนวนเงินเท่าใดก็ได้ ในการถอนเงินคืนจะถอนเมื่อใดจำนวนเท่าใดก็ได้ แต่ยอดเงินคงเหลือในบัญชีเงินฝากต้องไม่น้อยกว่า 10 บาท สหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้อัตราที่ไม่น้อยกว่าธนาคารโดยทั่วไปกำหนด

เงินฝากประจำ ได้แก่เงินฝากเป็นก้อนโดยเงินฝากแต่ละครั้งต้องไม่น้อยกว่า 50 บาท บางสหกรณ์กำหนดไว้ 100 บาท ระยะเวลาฝากต้องไม่น้อยกว่า 3 เดือน 6 เดือน หรือ 12 เดือน โดยสหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้อัตราที่ไม่น้อยกว่าธนาคาร โดยทั่วไปกำหนด

เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ได้แก่เงินฝากเป็นก้อนที่กำหนดระยะเวลาการฝากต้องไม่น้อยกว่า 3 เดือน 6 เดือน หรือ 12 เดือน โดยสหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้อัตราที่ไม่น้อยกว่าธนาคาร โดยทั่วไปกำหนด และได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้จากรัฐบาล

2. การให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์ทุกสหกรณ์มีการดำเนินงานในด้านการให้สมาชิกกู้ยืมเงิน เพื่อนำไปใช้จ่ายในทางที่จำเป็น หรือเพื่อการลงทุนที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์นอกวงหรือเพื่อเป็นการเสริมสร้างความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น โดยแบ่งประเภทของเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของเงินกู้เป็น 3 ประเภท คือ

2.1. เงินกู้สามัญ หมายถึง เงินกู้เพื่อการใช้จ่ายในยามจำเป็น หรือก่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิก เช่น เพื่อใช้จ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาล เพื่อการศึกษา เพื่อซื้ออุปกรณ์ของใช้ภายในบ้าน ซ่อมแซมบ้าน ซื้อบ้าน ซื้อรถยนต์ ชำระหนี้เก่า ใช้จ่ายในการสมรส และอุปสมบท ฯลฯ เงินกู้ประเภทนี้โดยปกติสหกรณ์จะจำกัดวงเงินขั้นสูงที่สมาชิกแต่ละคนจะกู้ได้ตามความมั่นคงและฐานะการเงินของสหกรณ์ และโดยปกติแล้วในการชำระคืนเงินกู้ประเภทนี้ สหกรณ์จะกำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระคืนเงินต้นพร้อมด้วยดอกเบี้ยเป็นงวดรายเดือนทุกๆเดือนจนกว่าจะครบ สหกรณ์จะกำหนดให้ผ่อนชำระคืนเงินต้นในแต่ละงวด โดยเทียบกับอัตราส่วนของรายได้ประจำเดือน

ที่สมาชิกได้รับ และการผ่อนชำระหนี้ สหกรณ์จะกำหนดให้สามารถชำระคืนเสร็จสิ้นภายใน 84 งวด (สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด, 2541)

2.2. เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เงินกู้ประเภทนี้คือเงินกู้ที่สมาชิกอาจขอกู้จากสหกรณ์ได้ในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนโดยมิได้คาดการณ์ไว้ก่อน และทำให้สมาชิกมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น เช่น การเจ็บป่วยโดยปัจจุบัน ประสบอุบัติเหตุ หรือภัยพิบัติอื่นๆ สหกรณ์จะให้เงินกู้ประเภทนี้แก่สมาชิกโดยไม่ต้องมีหลักประกันอย่างอื่น เพื่อเป็นการช่วยแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าของสมาชิก สหกรณ์ได้กำหนดวงเงินสูงสุดของเงินกู้ประเภทนี้ไว้ โดยปกติไม่เกินครึ่งหนึ่งของรายได้ประจำเดือนของสมาชิก เงินกู้ประเภทนี้สหกรณ์กำหนดให้สมาชิกชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาไม่เกิน 4 งวด

2.3. เงินกู้พิเศษ สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีฐานะทางการเงินมั่นคงแข็งแรงจะมีเงินทุนมากพอที่จะช่วยส่งเสริมฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้มั่นคง จะมีบริการให้เงินกู้พิเศษแก่สมาชิกโดยจำกัดวงเงินขึ้นสูงไว้สูงกว่าเงินกู้สามัญ เพื่อให้สมาชิกได้ประโยชน์จากเงินกู้นี้ในการเสริมสร้างฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม โดยคณะกรรมการดำเนินการจะเป็นผู้กำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้พิเศษขึ้น

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การออม หมายถึง รายได้สุทธิที่เหลือจากการใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ถ้ารายได้สุทธิอยู่ในระดับต่ำเงินออมย่อมต่ำไปด้วย เมื่อรายได้สุทธิสูงขึ้นเงินออมจะเพิ่มตามไปด้วย ดังนั้นการออมย่อมมีความสัมพันธ์กับรายได้สุทธิของบุคคล (รัตนา สาธคณิต, 2531: 52)

การออมส่วนบุคคลจะมีมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้
(เดือนจิต สาริบุตร, 2529: 5-6)

1. การสร้างนิสัยให้ประหยัด การประหยัดหมายถึงการอดออม คืออดในสิ่งที่ควรอด และออมในสิ่งที่ควรออม (ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด, 2524: 88) เช่น อดเหล้า อดบุหรี่ การเล่นเกม หักได้ดิน รวมทั้งอบายมุขต่างๆ ให้มากขึ้น ส่วนการออมนั้น คือ งดการซื้อของฟุ่มเฟือยและไม่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต งดซื้อสินค้าแบบเงินผ่อน ไม่ฟุ่มเฟือยกับ

การจับจ่ายใช้สอย เทียบเท่า พยายามดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพและฐานะ ผู้ที่ประหยัดได้มากย่อมมีโอกาสออมได้มาก

2. รายได้ที่แท้จริง หมายถึง รายได้เมื่อเปรียบเทียบกับระดับราคาสินค้า ถ้ารายได้ที่เป็นตัวเงินเท่าเดิมและเมื่อใดที่สินค้าราคาแพงขึ้นรายได้ที่แท้จริงก็จะลดลง ถ้าราคาสินค้าถูกลงรายได้ที่แท้จริงจะสูงขึ้น ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันราคาสินค้าสูงขึ้นเรื่อยๆ เร็วกว่ารายได้ที่เป็นตัวเงิน จึงทำให้รายได้ที่แท้จริงของประชาชนและเงินเหลือออมก็ลดลงด้วย

3. ความสะดวกในการออม การออมนั้นหากมีบริการอำนวยความสะดวกต่างๆ ก็จะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ออมเงินมากขึ้น เช่น การหักเงินเดือนจากค่าน้ำค่าน้ำประปา การจัดเจ้าหน้าที่ออกไปรับเงินออม เป็นต้น

ประเภทของการออม

จากการศึกษาของ เบญจพล ศักรภรณ์ (2526: 6) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ได้แบ่งการออมออกเป็น 2 ประเภท คือ การออมทางการเงิน และการออมในรูปสินทรัพย์

1. การออมทางการเงิน ประกอบด้วย เงินสดในมือ เงินฝากธนาคาร เงินฝากสหกรณ์ ทุนเรือนหุ้น และเงินให้กู้ยืม เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับ เสนีย์ สุวิวัฒน์ (2520: 23) ที่แบ่งการออมทางการเงินหรือเงินออมออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1.1. เงินที่ถือไว้กับตน เป็นเงินออมส่วนที่ถือเป็นเงินสดไว้กับตนเพื่อใช้จ่ายประจำวันและเตรียมไว้สำหรับเหตุฉุกเฉินในภายหน้า ซึ่งความต้องการถือเงินนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้ออมเป็นสำคัญ และขึ้นอยู่กับระดับราคาสินค้าและบริการในท้องตลาด

1.2. เงินที่นำไปลงทุนเสี่ยงหากำไร เงินออมส่วนนี้จะมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจเพราะมีผลโดยตรงต่อการผลิตและการว่าจ้างแรงงานในสังคม วิธีการออมในลักษณะนี้จะ

กระทำได้หลายวิธี เช่น การนำเงินเข้าฝากธนาคาร การซื้อหลักทรัพย์ในรูปแบบของสินทรัพย์เหลว (Liquid Asset) คือ หลักทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้รวดเร็ว เช่น พันธบัตรประเภทต่างๆ ใบหุ้น ใบกู้ เป็นต้น

2. การออมในรูปสินทรัพย์ ได้แก่ ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นที่ไม่ใช่สิ่งของหรือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันหรือได้แก่อสังหาริมทรัพย์ ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ หมายถึง ทรัพย์สินที่ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ อันได้แก่ ที่ดิน ทรัพย์สินอันติดกับที่ดิน และทรัพย์สินซึ่งประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดิน รวมถึงสิทธิอันเกี่ยวกับการกรรมสิทธิ์ในที่ดิน (ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, 2531: 26-27)

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการออม

ปัจจัยที่กำหนดการบริโภคมีอยู่มากมาย แต่ปัจจัยสำคัญที่สุดคือรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายได้ที่ใช้จ่ายได้ (Disposable Income) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและรายได้ เรียกว่า ฟังก์ชันการบริโภค (Consumption Function) ฟังก์ชันนี้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและรายได้ โดยมีข้อสมมติว่าปัจจัยอื่นที่กำหนดการบริโภคคงที่ เขียนเป็นสมการฟังก์ชันได้ดังนี้ (สุรักษ์ บุญนาค, 2520: 59)

$$c = f(Y_d)$$

c คือค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

Y_d คือรายได้ที่ใช้จ่ายได้

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและรายได้เป็นความสัมพันธ์โดยตรง คือถ้าหารายได้เพิ่มขึ้น การบริโภคก็จะเพิ่มขึ้น หากรายได้ลดลง การบริโภคก็จะลดลง

โดยที่รายได้ที่ใช้จ่ายได้ Y_d เท่ากับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและเงินออม สามารถเขียนเป็นสมการฟังก์ชัน ดังนี้

$$Y_d = c + s$$

ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับการบริโภคจึงมีผลให้ได้ศึกษาการออมโดยทางอ้อม เมื่อการบริโภคเป็นฟังก์ชันของรายได้ การออมก็เป็นฟังก์ชันของรายได้เช่นเดียวกัน เขียนเป็นสมการฟังก์ชัน ดังนี้

$$s = f(Y_d)$$

s คือการออม

Y_d คือรายได้ที่ใช้จ่ายได้

ความสัมพันธ์ระหว่างการออมและรายได้ ก็เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและรายได้ คือ ถ้าหากรายได้เพิ่มสูงขึ้น การออมก็จะเพิ่มขึ้น หากรายได้ลดลง การออมก็จะลดลง

ทฤษฎีการบริโภค

ทฤษฎีการบริโภคนั้นมีอยู่หลายทฤษฎี (ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย, 2532: 563-569) ที่สำคัญๆ ได้แก่

1. ทฤษฎีรายได้สัมบูรณ์ (Absolute Income Theory) กล่าวว่า ทั้งการออมและการบริโภคนั้นขึ้นอยู่กับรายได้ที่เหลือสำหรับจับจ่ายใช้สอยหลังจากหักภาษีแล้ว หรือรายได้ที่อยู่ในมือบุคคล (disposable income)

รายได้ส่วนที่เหลือจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งจะใช้เพื่อการบริโภคและอีกส่วนหนึ่งจะเป็นการออม

2. ทฤษฎีรายได้สัมพัทธ์ (Relative Income Theory) ของ Duesenberry กล่าวว่า ตัวกำหนดสัดส่วนของรายได้ที่ใช้จ่ายไปเพื่อการบริโภคนั้น ไม่ใช่ระดับรายได้ของครัวเรือนในขณะใดขณะหนึ่ง แต่เป็นระดับรายได้ของครัวเรือนเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของเพื่อนบ้าน หรือของครัวเรือนอื่นที่ผู้บริโภคมักจะเปรียบเทียบกับ

3. ทฤษฎีรายได้ถาวร (Permanent Income Theory) ของ Friedman ซึ่งไม่เห็นด้วยกับการใช้รายได้ในขณะใดขณะหนึ่งเป็นตัวกำหนดระดับการบริโภค เขาเห็นว่า ควรจะใช้รายได้ถาวร (Permanent Income) ซึ่งเป็นระดับรายได้เฉลี่ยที่ผู้บริโภคคาดว่าจะได้รับในระยะยาว รายได้ถาวรของผู้บริโภคแต่ละคนก็ย่อมแตกต่างกันไปตามระยะเวลาและการมองการณ์ไกลของผู้บริโภคเอง

Friedman แบ่งรายได้และรายจ่ายในการบริโภคในแต่ละปีออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนที่ถาวร (Permanent) รายได้และรายจ่ายที่เกิดขึ้นเป็นประจำในแต่ละปี เช่น เงินเดือน และค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ
2. ส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปชั่วคราวโดยไม่คาดฝัน (Transitory) เช่น ถูกไล่ออกเตอรี (ทางบวก) หรือ ทำเงินหาย (ทางลบ)

ในระยะยาว ส่วนที่เพิ่มขึ้นชั่วคราวและส่วนที่ลดลงชั่วคราวของรายได้จะหักลบกันไปเหลือแต่ส่วนที่ถาวร

ทฤษฎีรายได้ถาวรกล่าวว่า รายจ่ายในการบริโภคส่วนที่ถาวรจะขึ้นอยู่กับรายได้ถาวร และเป็นสัดส่วนคงที่ของรายได้ถาวร สัดส่วนนี้จะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น อัตราดอกเบี้ย อัตราส่วนระหว่างทรัพย์สินที่เป็นสิ่งของกับทรัพย์สินรวมและรสนิยม แต่เป็นอิสระจากระดับรายได้ถาวร

ส่วนรายจ่ายในการบริโภคที่เกิดขึ้นชั่วคราว จะไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงชั่วคราว หมายความว่า รายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงโดยไม่คาดฝัน จะมีผลทำให้การออมเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามเป็นจำนวนเท่ากัน

ในทฤษฎีรายได้ถาวรจะมีแต่ฟังก์ชันการบริโภคระยะยาว เพราะการเปลี่ยนแปลงของการบริโภคเมื่อรายได้เปลี่ยนจะเหมือนกันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว คือขึ้นอยู่กับรายได้ส่วนที่ถาวร

ประเภทของสินค้าทางเศรษฐกิจ

สิ่งของหรือบริการที่เป็นสินค้าทางเศรษฐกิจอาจแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ (ปิ๋งชัย บุญนาค, 2525: 12-14) ดังนี้

1. สินค้าสำหรับผู้บริโภค (Consumers' goods)
2. สินค้าสำหรับผู้ผลิต (Producers' goods)

สินค้าสำหรับผู้บริโภค หมายถึง สิ่งของที่เป็นวัตถุหรือบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคโดยตรง สินค้าสำหรับผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ผู้บริโภคกินหรือใช้ให้หมดไปภายในระยะเวลาสั้นเรียกว่า สินค้าไม่คงทน (undurable goods) เช่น เสื้อผ้า เครื่องใช้ และอาหาร เป็นต้น ส่วนสินค้าสำหรับผู้บริโภคบางประเภทที่มีอายุการใช้งานนาน เช่น ตู้เย็น รถยนต์ และตู้เย็น สินค้าเหล่านี้เรียกว่า สินค้าถาวรหรือสินค้าคงทน (durable goods)

สินค้าสำหรับผู้ผลิต ได้แก่ ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน สินค้าประเภททุน และผู้ประกอบการ

ครอบครัว

Burgess กับ Locke อ้างใน สุพัตรา สุภาพ (2520: 30) ได้ให้คำจำกัดความของครอบครัวว่าจะต้องมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ครอบครัวประกอบด้วยบุคคลที่มาวมกัน โดยการสมรสหรือความผูกพันทางสายโลหิต
2. สมาชิกของครอบครัวเหล่านี้อยู่ร่วมกันภายในครัวเรือนเดียวกัน หรือบางครั้งก็แยกกันไปอยู่ต่างหาก

3. ครอบครัวเป็นหน่วยของการติดต่อโต้ตอบระหว่างบุคคล ไม่ใช่ต่างคนต่างกินต่างคนต่างอยู่ แต่ต่างคนต่างต้องมีปฏิริยาเชิงสัมพันธ์ต่อกัน เช่น รักกัน เอาใจใส่กัน จิตใจผูกพันกัน เป็นต้น

4. ครอบครัวจะมีการถ่ายทอดรักษาวัฒนธรรม

ธงชัย อ่างใน อุไรวรรณ อรุณาทิตย์ (2531: 20) ได้แบ่งประเภทของครอบครัวออกเป็น 2 แบบ คือ

1. ครอบครัววงใน (Nuclear Family) หมายถึง กลุ่มของครอบครัวซึ่งประกอบด้วย บิดา มารดา และบุตร ซึ่งอาศัยอยู่รวมกัน และมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างใกล้ชิดมาก

2. ครอบครัวขยาย (Extended Family) หมายถึง ครอบครัวซึ่งประกอบด้วย บิดา มารดา บุตร และญาติซึ่งประกอบด้วย ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ลูกพี่ ลูกน้อง เขย และสะใภ้

ถ้าพิจารณาถึงความสำคัญแล้ว ครอบครัววงในมีความสำคัญใกล้ชิดต่อทุกคน ขนาดและขอบเขตความสัมพันธ์ของครอบครัววงใน ในแต่ละสภาพวัฒนธรรมนั้นอาจแตกต่างกันออกไป

นอกจากนี้ ครอบครัวยังมีลักษณะที่แตกต่างจากกลุ่มต่างๆ คือครอบครัวจะเป็นทั้งหน่วยที่ทำการหารายได้และเป็นหน่วยที่ทำการจับจ่ายใช้สอยและบริโภค ดังนั้น ความต้องการในการบริโภคสินค้าบางอย่าง เช่น รถยนต์ และบ้าน ที่เป็นความต้องการของแต่ละคนแต่ละครอบครัว จึงจำเป็นที่จะต้องเป็นความพอใจร่วมกัน จากการใช้จ่ายเงินส่วนรวมของครอบครัว สุพัตรา สุภาพ (2520: 69) ก็มีความเห็นตรงกันว่าครอบครัวจะทำหน้าที่เป็นสถาบันเศรษฐกิจโดยพ่อแม่เป็นคนหาเงินมาเลี้ยงดูคนในครอบครัวและนำเงินนั้นไปใช้ในด้านการบริโภคต่างๆ เช่น ด้านการศึกษาอบรม และการดำรงชีวิต โดยทั่วไปเด็กหรือผู้ไม่มีเงินได้ ซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าผู้พึ่งพิง จะเป็นผู้บริโภค (โสภณ โรจน์ธำรงค์, 2528: 19) พ่อแม่เป็นผู้ผลิต คือเป็นการวิภาคแรงงานภายในครอบครัวตามความเหมาะสม โดยพ่อหรือแม่หรือทั้ง 2 คน เป็นคนออกไปทำงานหาเงินมาเลี้ยงดู ส่วนเด็กก็มีหน้าที่เรียนหนังสือ เชื่อฟังพ่อแม่ เป็นต้น

สินทรัพย์

สินทรัพย์ หมายถึง วัตถุที่มีรูปร่างและวัตถุที่ไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาได้ และถือเอา
ได้ วัตถุที่มีรูปร่าง เช่น รถยนต์ วิทยุ ที่ดิน บ้าน ฯลฯ วัตถุที่ไม่มีรูปร่าง เช่น สิทธิต่างๆ
(ศรียาชา เจริญพานิช, 2531: 32-33)

เพชร ขุมทรัพย์ (2530: 21-31) ได้แบ่งสินทรัพย์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สินทรัพย์หมุนเวียน เป็นสินทรัพย์ที่มีโอกาสและระยะเวลาที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสด
ได้เร็ว เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ สินค้าคงเหลือ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ฯลฯ
2. สินทรัพย์ถาวร เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน และมีอายุการใช้งานยาวกว่า 1 ปี ปกติแล้ว
มิใช่เพื่อใช้ มิใช่มีไว้เพื่อจำหน่าย เช่น รถยนต์ อาคาร ที่ดิน ฯลฯ โดยปกติสินทรัพย์ถาวรเมื่อใช้ไป
แล้วจะเสื่อมค่า ยกเว้นที่ดิน

หนี้สิน

หนี้สินเป็นการผูกพันที่จำต้องชำระด้วยเงิน หรือให้บริการคืน หรือคืนด้วยสินทรัพย์
อย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต (เพชร ขุมทรัพย์, 2530: 33) หนี้สินประกอบด้วยหนี้ 2 ประเภท ได้แก่

1. หนี้สินระยะสั้น เป็นการผูกพันอันเกิดจากการซื้อสินค้าและบริการ เงินกู้ยืม ฯลฯ
ที่เป็นการผูกพันที่เกิดอยู่ในวงจรดำเนินงานและเกี่ยวข้องกับวงจรดำเนินงาน
2. หนี้สินระยะยาว เป็นหนี้ที่มีการผูกพันชำระเงินเกินกว่าหนึ่งปี เช่น เงินกู้ระยะยาว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เท่าที่ผ่านมาการศึกษาส่วนใหญ่มักพิจารณารายได้เป็นตัวกำหนดการออมพร้อมกับ
สร้างแบบจำลองการออมในรูปแบบการเชิงเส้น (Linear Equations) โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา และ

ข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross Section) ซึ่งแบบจำลองเหล่านี้มีพื้นฐานมาจากแนวความคิดตามสมมติฐานรายได้สัมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis) สมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Hypothesis) เป็นต้น สำหรับในการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นการสำรวจแนวความคิดและผลงานการศึกษาปัจจัยต่างๆที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

แนวทฤษฎีและผลงานการศึกษาในต่างประเทศ

แนวทฤษฎีและผลงานการศึกษาในต่างประเทศมีอยู่ด้วยกันหลายท่าน อ้างใน ไสกลน โรจน์ธำรง (2522: 17-25) ซึ่งประกอบด้วย

สมมติฐานรายได้สัมบูรณ์

Kline ได้สร้างฟังก์ชันการบริโภคแสดงความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างการบริโภคกับรายได้ โดยฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้นของ Kline ซึ่งให้เห็นว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะออมเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น ซึ่ง K.L. Gupta ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศอินเดียในรูปแบบฟังก์ชันการออมของ Kline โดยอาศัยข้อมูลแบบอนุกรมเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2494-2506 จากผลการศึกษาปรากฏว่า รายได้มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันไปในทางบวก

ต่อมา D.W. Johnson & John Chiu ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในแต่ละประเทศ รวม 30 ประเทศ ในรูปฟังก์ชันการออมของ Kline โดยอาศัยข้อมูลอนุกรมเวลาดังแต่ปี พ.ศ. 2490-2507 ผลการศึกษาปรากฏว่ามี 14 ประเทศที่มีความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายอยู่ระหว่างร้อยละ 0.126 ถึง 0.670 และมีนัยสำคัญด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ขณะที่อีก 16 ประเทศที่เหลือ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในจำนวนนี้มีเพียง 5 ประเทศ ที่มีค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายติดลบ

นอกจากนี้ Hollis Chenery และ Peter Eckstein ได้นำฟังก์ชันการออมของ Kline มาใช้ศึกษาพฤติกรรมการออมของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศละตินอเมริการวม 16 ประเทศ

โดยอาศัยข้อมูลอนุกรมเวลาดังแต่ปี พ.ศ. 2493-2507 ผลการศึกษาปรากฏว่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ หรือความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายของแต่ละประเทศในกลุ่มละตินอเมริกา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.08 ถึง 0.53 และมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 มีเพียง 3 ประเทศ ซึ่งมีค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายติดลบ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในทำนองเดียวกันกับที่ R.F. Mikesell & J.E. Zinser ได้ศึกษาการออมของแต่ละประเทศในกลุ่มละตินอเมริกาในรูปฟังก์ชันการออมของ Kline โดยอาศัยข้อมูลเช่นเดียวกับการศึกษาของ Hollis Chenery และ Peter Eckstein เพียงแต่ขยายระยะเวลาศึกษาเพิ่มขึ้น คือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493-2511 ผลการศึกษาปรากฏว่า แต่ละประเทศในกลุ่มละตินอเมริกามีค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายระหว่าง -0.114 ถึง 0.294 และมีนัยสำคัญด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ยกเว้นประเทศโบลิเวีย เอกวาดอร์ และ อุรุกวัย

สำหรับ Williamson ได้ศึกษาการออมของแต่ละประเทศในทวีปเอเชียในรูปฟังก์ชันการออมของ Kline โดยอาศัยข้อมูลอนุกรมเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2493-2507 จากผลการศึกษาใน 2 รูปแบบ ปรากฏว่ารูปแบบที่หนึ่งการออมถูกกำหนดจากรายได้ ให้ค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายของแต่ละประเทศอยู่ระหว่าง 0.1835 ถึง 0.4773 และรูปแบบที่สองการออมถูกกำหนดจากรายได้หลังหักภาษี ให้ค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายอยู่ระหว่าง 0.2033 ถึง 0.4959 ความเชื่อมั่นในทั้งสองกรณีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90

รายได้และตัวแปรด้านการพึ่งพิง

จำนวนผู้พึ่งพิงหรือผู้ไม่มีเงินได้เป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ซึ่งกำหนดพฤติกรรมกรรมการออมทั้งนี้เพราะว่าจำนวนผู้พึ่งพิงเป็นภาระแก่ครัวเรือน ต้องให้ความอุปการะเลี้ยงดู ทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้น จึงมีผลงานการศึกษาทางด้านนี้ เช่น Noda ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือน ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในประเทศญี่ปุ่น โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาดังแต่ปี พ.ศ. 2495-2507 ซึ่งพฤติกรรมกรรมการออมถูกกำหนดจากปัจจัยทางด้านรายได้หลังหักภาษีและขนาดของครัวเรือนในรูปสมการเชิงเส้น จากผลการศึกษาปรากฏว่าสัมประสิทธิ์ของขนาดครัวเรือนมีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันในทางลบ ซึ่งต่อมา Kwang Suk Kim ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศเกาหลี ในรูปฟังก์ชันการออมของ Kline โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาดังแต่ปี พ.ศ. 2506-2515

จำนวนกลุ่มครัวเรือนออกตามจำนวนสมาชิกหรือขนาดของครัวเรือน ผลการศึกษาปรากฏว่าสัมประสิทธิ์ของรายได้มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก รวมทั้งเมื่อขนาดของครัวเรือนใหญ่ขึ้นจากกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่ง ค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายจะโน้มต่ำลง

สำหรับ W. Eizenga เป็นอีกท่านหนึ่งที่มีผลงานซึ่งศึกษาเกี่ยวกับขนาดของครัวเรือนเป็นปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออม โดยใช้ข้อมูลแบบภาคตัดขวาง (Cross Section) จากการสำรวจรายจ่ายเพื่อการบริโภคของสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2493 ผลการศึกษาปรากฏว่าเมื่อขนาดของครัวเรือนมีขนาดใหญ่ขึ้น การออมจะมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้เพราะว่าเมื่อขนาดของครัวเรือนใหญ่ขึ้นหรือมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ย่อมทำให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคในปัจจัยสี่เพิ่มขึ้น

สมมติฐานวัฏจักรชีวิต

Modigliani และ Brumberg ได้มีบทบาทสำคัญในการตั้งสมมติฐานวัฏจักรชีวิตสาระสำคัญของสมมติฐานนี้มีว่า โดยทั่วไปบุคคลมักจะมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเริ่มต้นชีวิตและในบั้นปลายของชีวิต เนื่องจากผลิตภาพต่ำ แต่บุคคลจะมีรายได้สูงเมื่ออยู่ในวัยกลางคน ในขณะที่การบริโภคของบุคคลจะดำรงไว้ซึ่งระดับการบริโภคคงที่หรืออาจสูงขึ้นทีละน้อย ทำให้ในช่วงเริ่มต้นของชีวิตนั้นบุคคลจะเป็นผู้กู้ยืม ต่อมาในช่วงอายุวัยกลางคนจะออมเพื่อจ่ายคืนหนี้สินและเก็บออมไว้เมื่อออกจากงาน และในช่วงบั้นปลายของชีวิตจะกลายเป็นผู้ออมติดลบ

Kelly และ Williamson ได้นำสมมติฐานวัฏจักรชีวิตนี้มาศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศอินโดนีเซียในรูปฟังก์ชันการออมต่อหัวของ Kline โดยอาศัยข้อมูลภาคตัดขวาง ในปี พ.ศ. 2501-2502 การศึกษาได้มีการจำแนกออกเป็นในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล พร้อมกับจำแนกย่อยกลุ่มครัวเรือนทั้งสองเขตออกตามชั้นอายุเป็น 5 กลุ่มครัวเรือน เพื่อทดสอบสมมติฐานวัฏจักรชีวิต แต่จากผลการศึกษาไม่ได้สอดคล้องตามสมมติฐานนี้ กล่าวคือ เมื่อกลุ่มครัวเรือนที่มีอายุของหัวหน้าครัวเรือนเชิบบสูงขึ้นจากชั้นอายุ 20-29 ปี เป็น 30-39 ปี จะยังผลให้ความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายเพิ่มขึ้น และเมื่อชั้นอายุเชิบบสูงขึ้นไปเป็น 40-49 ค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายกลับขยับสูงขึ้นอีก ในทำนองเดียวกันกับที่ Kwang Suk Kim ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือน จำแนกตามชั้นอายุของหัวหน้าครัวเรือน ผลการศึกษาไม่ได้สอดคล้องตามสมมติฐานนี้เช่นเดียวกันกล่าวคือเมื่ออายุของหัวหน้าครัวเรือนเชิบบสูงขึ้นจากต่ำกว่า

25 ปี มาเป็น 25-34 ปี และ 35-39 ปี ค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายก็จะเพิ่มขึ้นตาม และเมื่ออายุของหัวหน้าครัวเรือนเพิ่มขึ้นเป็น 40-49 ปี ความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายเริ่ม โน้มต่ำลง แต่เมื่ออายุของหัวหน้าครัวเรือนมากขึ้นเรื่อยๆ ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายเริ่มเพิ่มขึ้นอีก

นอกจากนี้ Ramanathan ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาล ของประเทศอินเดีย ซึ่งถูกกำหนดจากปัจจัยทางด้านรายได้และทรัพย์สินสุทธิ โดยอาศัยข้อมูล ภาคคัสดวงในปี พ.ศ. 2501-2502 พร้อมกับจำแนกกลุ่มครัวเรือนออกตามชั้นอายุ จากผลการศึกษา ปรากฏว่า ไม่สอดคล้องตามสมมติฐานวัฏจักรชีวิต กล่าวคือ เมื่ออายุของหัวหน้าครัวเรือนเพิ่มขึ้น จากต่ำกว่า 25 ปี เป็น 25-44 ปี ค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายและความโน้มเอียงใน การออมเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตาม และเมื่ออายุของหัวหน้าครัวเรือนเพิ่มขึ้นเป็น 45-54 ปี และ 55-64 ปี ค่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ยและความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายกลับเพิ่มขึ้น

จะเห็นได้ว่า ผลการศึกษาของทั้งสามท่านที่สรุปมานั้น ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน วัฏจักรชีวิตเพราะระดับการออมกลับสูงขึ้นเมื่อหัวหน้าครัวเรือนอยู่ในช่วงอายุที่สูง ซึ่งในเรื่องนี้ สามท่านได้ให้เหตุผลตรงกันว่าสืบเนื่องมาจากลักษณะของโครงสร้างครัวเรือนขยาย ซึ่งประกอบ ด้วยครัวเรือนย่อย

ทรัพย์สินสุทธิ

เท่าที่ผ่านมา ผลงานการศึกษาที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของทรัพย์สินสุทธิกับการออม มีไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม การศึกษาของ Ramanathan ซึ่งได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของ ครัวเรือนในเขตเทศบาลของประเทศอินเดีย ได้กำหนดค่าให้การออมขึ้นกับรายได้และทรัพย์สินสุทธิ โดยอาศัยข้อมูลภาคคัสดวงในปี 2501-2502 ผลการศึกษพบว่า ทรัพย์สินสุทธิมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทางลบกับการออมด้วยความเชื่อมั่น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95

ผลงานการศึกษาในประเทศไทย

ผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางตรงและทางอ้อมกับพฤติกรรมการออม ในประเทศไทยเท่าที่ผ่านมา มีจำนวน ไม่มากนัก ในหลายกรณีเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งในการ

สร้างแบบจำลองเศรษฐศาสตร์มหภาคของประเทศไทย ซึ่งแสดงว่ารายได้มีนัยสำคัญทางสถิติกับการบริโภคหรืออีกนัยหนึ่งก็คือการออมนั่นเอง จากผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการออมที่สุชาดา กิรฤกษ์และคณะ (2526: 25-26) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ซึ่งพฤติกรรมการออมถูกกำหนดจากปัจจัยสามกลุ่มคือ ปัจจัยที่กำหนดความสามารถ (รายได้) ปัจจัยที่กำหนดสิ่งจูงใจ (อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก) และปัจจัยที่กำหนดโอกาสในการออม (จำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์) โคชอาศัยข้อมูลอนุกรมเวลาดังแต่ปี พ.ศ.2510-2523 และการคาดคะเนเกี่ยวกับเงินเฟ้อ มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมภาคครัวเรือน และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยเฉพาะรายได้เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 99 และมีค่าอยู่ระหว่าง 0.1521-0.1939

นอกจากนี้ การศึกษาพฤติกรรมการออมในประเทศไทยของ ลีลี โกศิชยานนท์ อังในโสภณ โรจน์ธำรงค์ (2528: 27) ด้วยฟังก์ชันหลายรูปแบบตามสมมติฐานต่างๆ คือ สมมติฐานรายได้สัมบูรณ์ สมมติฐานรายได้ถาวร สมมติฐานวัฏจักรชีวิต และสมมติฐานของคาลดอร์ โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาดังแต่ปี พ.ศ.2503-2519 และข้อมูลภาคตัดขวางที่ใช้ได้มาจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รวม 2 ชุดคือ ปี 2505-2506 และปี 2511-2512 จากผลการศึกษาโดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาปรากฏว่า รายได้เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ขณะที่ผลการศึกษาจากข้อมูลภาคตัดขวางปรากฏว่า รายได้เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยระดับความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

ต่อมา พิมลพรรณ ภโรวาท (2524: 18) ได้ประมาณค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายของกลุ่มครัวเรือนรวมทั้งประเทศ และในภาคต่างๆ จำแนกตามเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล พร้อมกับจำแนกย่อยตามชั้นรายได้ต่างๆ โดยใช้รูปแบบฟังก์ชันการบริโภคของ Kline และข้อมูลภาคตัดขวางที่ได้จากการออกสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี พ.ศ.2511-2512 และปี พ.ศ.2514-2515 ผลการศึกษาปรากฏว่ารายได้เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการบริโภคในทุกกรณี ด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 99 และมีความสัมพันธ์ในทางบวก ค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายของกลุ่มครัวเรือนเทศบาลมีค่าสูงกว่ากลุ่มครัวเรือนบริเวณนอกเขตเทศบาลเพียงเล็กน้อย

ถึงแม้ว่า สมลักษณ์รักษ์ วัฒนาวิจูร อ่างใน ไสภณ โรจน์ธำรงค์ (2528: 28) จะไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออมโดยตรง แต่นับว่าเป็นผลงานแรกของประเทศไทยที่ได้นำจำนวนผู้พึงพิงเข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญกำหนดพฤติกรรมกรรมการบริโภครถของครัวเรือน กล่าวคือ ได้สร้างรูปแบบจำลองการบริโภคในรูปแบบการเชิงเส้น ซึ่งการบริโภคถูกกำหนดจากปัจจัยทางด้านรายได้ ขนาดของครัวเรือนและจำนวนผู้มีเงินได้ โดยอาศัยข้อมูลภาคตัดขวางที่ได้จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ.2511-2512 และ พ.ศ.2514-2515 ซึ่งการศึกษาได้แบ่งกลุ่มครัวเรือนออกเป็นรายภาค พร้อมกับจำแนกย่อยออกเป็นในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ชันอายุและชันรายได้ ผลการศึกษาปรากฏว่ารายได้ที่เป็นตัวเงินมีนัยสำคัญทางสถิติกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 99 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ส่วนตัวแปรอื่นๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อให้ค่าจำกัดความของรายจ่ายเพื่อการบริโภคครอบคลุมเฉพาะผลรวมของสินค้าประเภทอาคาร บ้าน เครื่องตกแต่ง และยารักษาโรค แทนรายจ่ายเพื่อการบริโภคทั้งหมด ผลที่ได้รับปรากฏว่า นอกจากรายได้ที่เป็นตัวเงินแล้ว ขนาดของครัวเรือนยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 94 ส่วนจำนวนผู้มีเงินได้ยังคงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับรายจ่ายเช่นเดิม

ในทำนองเดียวกันกับการศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนในกรุงเทพฯ รวม 3 จังหวัด รอบนอกและภาคกลาง โดย มาลินี เต็งอำนาจ (2524: 51-84) ในรูปแบบการเชิงเส้น ซึ่งการออมถูกกำหนดจาก 3 ปัจจัยเช่นเดียวกับผลงานของสมลักษณ์รักษ์ โดยอาศัยข้อมูลภาคตัดขวางจากโครงการสำรวจเงินออมของครัวเรือนปี พ.ศ.2523 ของฝ่ายวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย การศึกษาได้แบ่งกลุ่มครัวเรือนออกเป็นในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ชันอายุ และชันอาชีพ ผลการศึกษาปรากฏว่า รายได้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 99 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก และขณะที่จำนวนสมาชิกและจำนวนผู้มีเงินได้ของครัวเรือนมีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 เป็นเพียงบางผลการหรือกลุ่มครัวเรือนเท่านั้น รวมทั้งผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับสมมติฐานคาดคะเนที่ว่ากลุ่มครัวเรือนที่ประกอบกิจการส่วนตัว เป็นผู้ออมที่มีความสำคัญมากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่ประกอบอาชีพรับจ้าง แต่ผลการศึกษาไม่มีความสอดคล้องกับสมมติฐานวิจัยชีวิต

จากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือน โดย นริศ ชัยบุตร (2527: 51-68) ซึ่งการออมทรัพย์ถูกกำหนดจากสามปัจจัยสำคัญคือ รายได้ ระดับการศึกษา และจำนวนผู้พึงพิงโดยใช้ข้อมูลแบบอนุกรมเวลา ผลการศึกษาปรากฏว่า รายได้และการศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติกับการออม

ด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ขณะที่จำนวนผู้พึงพิงก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันไปในทางลบ

เช่นเดียวกันกับ โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2528) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาศัยสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ สมมติฐานผู้พึงพิงและสมมติฐานของ Klien Morgan โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวางจากโครงการสำรวจเงินออมของฝ่ายวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ.2523 ในการศึกษาได้แบ่งกลุ่มครัวเรือนออกเป็น 2 กลุ่มด้วยกัน คือในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ารายได้มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวกสำหรับทุกกลุ่มครัวเรือน โดยทั่วไปแล้วจำนวนผู้พึงพิงมีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบ จะมีก็เฉพาะบางกลุ่มย่อยเท่านั้นที่ผลยังไม่ชัดเจน และผลการศึกษาไม่ได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าทรัพย์สินสุทธิมีผลต่อการออม เนื่องจากมีบางกรณีที่ทรัพย์สินสุทธิมีผลต่อการออมเป็นไปตามสมมติฐานของ Klien Morgan ที่ว่ารายได้มีผลในการกำหนดทิศทางการตอบสนองของการออมต่อทรัพย์สินสุทธิ ขณะที่บางกรณีทรัพย์สินสุทธิมีผลต่อการออมในทางบวกไม่ว่ารายได้จะน้อยหรือมากก็ตาม

สำหรับการศึกษาแบบจำลองในการบริโภคและการออมของเกษตรกรในบางภาคของประเทศไทย โดย เบญจวรรณ โคนวล (2522) ได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคเหนือ โดยอาศัยสมมติฐานวัฏจักรชีวิตของ Ando Modigliani สมมติฐานรายได้ถาวรของ Friedman สมมติฐานรายได้ถาวรปรับปรุงโดย Evans และสมมติฐานรายได้เปรียบเทียบของ Duesenberry ผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันการออมได้ศึกษาจากฟังก์ชันการบริโภคโดยถือว่า การออมของฟาร์มเป็นส่วนที่เหลือหลังจากหักการบริโภคออกจากรายได้ ผลปรากฏว่าโดยทั่วไปเมื่อเกษตรกรมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นแล้ว ความโน้มเอียงในการออมตามสมมติฐานต่างๆ ปรากฏว่า ฟังก์ชันการบริโภคและการออมตามข้อสมมติฐานของ Friedman จะสามารถนำมาใช้ได้ดีที่สุด

ถึงแม้ว่าการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์จะได้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือการส่งเสริมการออมทรัพย์และการให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกเป็นเวลานานกว่า 30 ปีมาแล้ว แต่งานวิจัยศึกษาครั้งนี้เกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ก็ยังไม่ค่อยกว้างขวางนัก งานวิจัยที่เกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตรวจสอบพบ สามารถสรุปไว้ดังนี้

จากการวิจัยเกี่ยวกับการตั้งเกณฑ์ ในการประเมินความสำเริงของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยตั้งเกณฑ์ขึ้นมา 2 เกณฑ์ เกณฑ์ที่ 1 พิจารณาในด้านการส่งเสริมการออมทรัพย์เป็นหลัก เกณฑ์ที่ 2 พิจารณาในด้านความมั่นคงของกิจการสหกรณ์ เกณฑ์ในการประเมินทั้งสองอาศัยข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่างๆ ที่เลือกเป็นตัวอย่างในการศึกษา (สุชาติ เอกณรงค์, 2520: 135-136) ผลการทดสอบโดยการเปรียบเทียบทางสถิติแล้วปรากฏว่า เกณฑ์ที่ตั้งมานั้น สามารถใช้ได้กับสหกรณ์ออมทรัพย์โดยทั่วไป

นอกจากนี้ได้มีการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในการส่งเสริมการออมของสมาชิก: ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์ออมทรัพย์นครราชสีมา จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความรู้ความเข้าใจของสมาชิกในหลักและวิธีการสหกรณ์ (เดือนจิต สาริบุตร, 2529: 49) บทบาทของสหกรณ์ในการส่งเสริมการออมพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจปานกลางในเรื่องเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของสหกรณ์ วัตถุประสงค์และหลักการลงคะแนนเสียง ส่วนความเข้าใจในเรื่องการจัดสรรกำไร สมาชิกมีความเข้าใจน้อยที่สุดในด้านการออมของสมาชิก วิธีการส่งเสริมการออมที่สมาชิกต้องการมากที่สุด คือการแจกเอกสารเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ

จากงานวิจัยที่ศึกษาถึงการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับ และระเบียบปฏิบัติของสหกรณ์ออมทรัพย์เกี่ยวกับการเลือกประธานกรรมการดำเนินการ และการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิกในการศึกษาได้ใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจาก 2 กลุ่ม คือ คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิก (ณรงค์ มฤคทัต, 2516: 18) ผลจากการศึกษาพบว่า ในเรื่องเกี่ยวกับประธานกรรมการดำเนินการนั้น ร้อยละ 80.36 ของคณะกรรมการดำเนินการเห็นว่า ควรเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ ส่วนร้อยละ 19.64 มีความเห็นว่า ควรปล่อยให้มีการเลือกจากสมาชิกทั่วไป และในความเห็นของสมาชิกในเรื่องนี้พบว่า ร้อยละ 52.08 เห็นว่าการเลือกประธานกรรมการดำเนินการควรเลือกจากสมาชิกทั่วไป ส่วนที่เหลือร้อยละ 47.92 เห็นว่าควรเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับการประชุมของสหกรณ์นั้น จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 58.33 ของคณะกรรมการดำเนินการ และร้อยละ 64.64 ของสมาชิกเห็นว่า ควรจะได้มีการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของสหกรณ์ โดยให้มีการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก

กองวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อต้องการทราบถึงปัญหาการออมทรัพย์ การส่งเสริมการออมทรัพย์ การใช้เงินกู้ที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ แนวทางการปรับปรุงการบริหารงาน ข้อบังคับ และระเบียบปฏิบัติต่างๆของสหกรณ์ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของสหกรณ์ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานและแบบสอบถามโดยแยกสำรวจเป็นรายภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 4 ภาค (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2518: 3-6) กลุ่มตัวอย่าง 20 สหกรณ์ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่มีฐานะการเงินที่มั่นคง สมาชิกส่วนใหญ่จะใช้เงินกู้ไปเพื่อชำระหนี้และเพื่อการศึกษาของตนเองและครอบครัว ร้อยละ 84.90 ของสมาชิกที่ได้รับการสำรวจ ต้องกู้เงินจากทั้งสหกรณ์และจากแหล่งเงินกู้อื่นๆนอกสหกรณ์ สมาชิกที่ได้รับการสำรวจส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรจะได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของสหกรณ์ เช่น การเปิดโอกาสให้มีการประชุมใหญ่ โดยผู้แทนสมาชิก ให้มีการเลือกกรรมการดำเนินการทั้งคณะจากสมาชิกทั่วไป ในด้านการบริหารงานสมาชิกมีความเห็นว่า ผู้จัดการสหกรณ์ควรเป็นบุคคลที่จ้างมาเพราะจะทำให้การบริหารงานของสหกรณ์คล่องตัว เป็นอิสระไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของทางราชการ ร้อยละ 72.23 ของสมาชิกที่ตอบแบบสอบถาม ต้องการให้สหกรณ์ปรับปรุงการดำเนินงานในการส่งเสริมวิธีการออมทรัพย์ของสหกรณ์ให้ดีขึ้นกว่าเดิม และร้อยละ 74.54 ของสมาชิกที่ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นว่าควรจะมีการจัดสัมมนาสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วประเทศ เพื่อแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับและระเบียบต่างๆของสหกรณ์ให้เป็นแนวเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์ได้ผลดียิ่งขึ้น

ได้มีงานวิจัยที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2507-2516 โดยศึกษาจากเอกสารบทความต่างๆที่เกี่ยวข้องและจากสถิติข้อมูลต่างๆ เพื่อทราบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์สามารถส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ได้เป็นอย่างไร การให้เงินกู้แก่สมาชิก ความสามารถในการหาทุนดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานต่างๆ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งสหกรณ์ประเภทต่างๆออกเป็น 2 พวกคือ สหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีทุนดำเนินงาน ซึ่งได้มาจากทุนของสหกรณ์เอง และสหกรณ์ออมทรัพย์ของสถาบันการศึกษาชั้นสูง ที่มีส่วนประกอบของทุนดำเนินงานจากเงินรับฝาก (อัมพร วัฒนพานิช, 2521: 43-55) ผลจากการศึกษาพบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์โดยทั่วไป คือส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์โดยการถือหุ้นและฝากเงินในสหกรณ์ มีบริการให้สมาชิกกู้เงินเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนทางการเงินของสมาชิกตามสมควร แต่ยังไม่สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้ทั่วถึงและ

เดิมทีด้วยปริมาณเงินทุนมีจำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่จึงมีความต้องการเงินกู้จากภายนอก มาสมทบแต่มีอุปสรรคในด้านการหาแหล่งเงินกู้ได้ยากและอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูง ปัญหาของ สหกรณ์ก็คือ การขาดแคลนทุนดำเนินงาน ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ผลตอบแทนในการทำงานของพนักงานสหกรณ์ต่ำ สมาชิกยังไม่มี ความเข้าใจในเรื่องสหกรณ์ดีพอ การดำเนินงานยังมี ข้อหละหลวมอยู่มาก ทั้งนี้เพราะเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ยังขาดความเอาใจใส่ในระเบียบการต่างๆ มี การฝ่าฝืนระเบียบและมีการทุจริตเกิดขึ้นเสมอ

จากการศึกษาวิจัยด้านการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เชียงราย จำกัด จังหวัดเชียงราย โดยศึกษาถึงการดำเนินงานทั้งทางธุรกิจและการให้บริการด้านอื่นๆ แก่สมาชิกตลอดจนกิจกรรมอื่นๆที่สหกรณ์กระทำอยู่ระหว่างปี พ.ศ.2517-2521 เพื่อทราบถึง ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน แนวโน้มของสหกรณ์ การให้บริการของสหกรณ์ ตลอดจนปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน (ประกายศรี ศรีรุ่งเรือง, 2524: 70-72) ซึ่งในการศึกษาผู้ศึกษาได้ใช้ การเปรียบเทียบอัตราส่วนต่างๆทางธุรกิจ แล้วใช้วิธีการประมาณค่าแนวโน้มที่เรียกว่า สมการ ถดถอยแบบเส้นตรง (Linear Regression) และศึกษาจากแบบสอบถามที่ให้สมาชิกตอบ ผลการ ศึกษาพบว่า การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเชียงราย มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่ น่าพอใจ แต่การให้บริการแก่สมาชิกสหกรณ์ไม่ให้ประโยชน์ตามที่สมาชิกต้องการ สำหรับปัญหา และอุปสรรคของสหกรณ์แห่งนี้ พบว่ามีจำนวนเงินที่ให้กู้ไม่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก สมาชิกขาดการติดต่อสื่อสาร สมาชิกขาดความสนใจและขาดความรับผิดชอบต่อสหกรณ์

ได้มีผู้ทำการศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมความคิดเห็นและความรู้ความเข้าใจของสมาชิก สหกรณ์ที่มีต่อความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูบุรีรัมย์ จำกัด จังหวัดบุรีรัมย์" (ยินดี เจ้าแก้ว, 2528) ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกได้ออมทรัพย์แบบสะสมเงินไว้กับสหกรณ์ตามข้อบังคับของ สหกรณ์มีอัตราสูงกว่าเกณฑ์ที่ข้อบังคับของสหกรณ์กำหนดไว้ สหกรณ์เป็นสถาบันการเงินที่ สมาชิกได้ออมทรัพย์ไว้มากที่สุด และช่วยแก้ปัญหาด้านการเงินโดยสมาชิกส่วนใหญ่เคยกู้ยืมเงิน จากสหกรณ์ ฐานะครอบครัวหลังจากเป็นสมาชิกสหกรณ์มาหลายปีแล้วส่วนใหญ่ฐานะดีขึ้นกว่า เดิม ในการจัดการสหกรณ์ของสมาชิกเมื่อเข้าร่วมประชุมใหญ่ สมาชิกได้ร่วมแสดงความคิดเห็น อย่างเต็มที่ เกี่ยวกับเรื่องแผนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานและการจัดสรรกำไรสุทธิของ สหกรณ์ตามลำดับ มติของที่ประชุมใหญ่และประธานสหกรณ์สามารถดำเนินการประชุมให้เป็นไป ตามระเบียบวาระด้วยความสันติและเรียบร้อย สมาชิกมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์ต่อการกรรมการดำเนินการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ดี และมีความรู้ความเข้าใจในหลักและ

วิธีการสหกรณ์ในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความคิดเห็น และความรู้ความเข้าใจของสมาชิกคือ ระดับอายุของสมาชิกมีผลต่อความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ในด้านการให้คำแนะนำในเรื่องการออมการกู้ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก การให้ความสะดวกเมื่อสมาชิกมาติดต่อธุรกิจกับสหกรณ์ และควมมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ยังมีผู้ทำงานวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ นครอุดรธานี จำกัด จังหวัดอุดรธานี ระหว่างปี พ.ศ.2512-2526 เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานและการให้บริการต่างๆของสหกรณ์ว่าสามารถช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อน และให้การสนับสนุนส่งเสริมฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกได้มากน้อยเพียงใด และเพื่อศึกษาความแตกต่างกันในเรื่องต่างๆของสมาชิก ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ในการศึกษาเรื่องนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสหกรณ์ รายงานสถิติการเงินและการคุ้มครองอย่างจากสมาชิก การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีหาค่าต่างๆ เช่น ร้อยละ ค่ามัธยเทศคณิต ค่าโคสแควร์ อัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) และการถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression) ผลจากการศึกษาโดยใช้อัตราส่วนต่างๆด้านการเงินพบว่าสหกรณ์แห่งนี้มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และอยู่ในระดับที่น่าพอใจยิ่ง ด้วยมีค่าอัตราส่วนต่างๆทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดไว้ และเมื่อนำเอาอัตราส่วนต่างๆ ดังกล่าวไปทดสอบโดยใช้วิธีการถดถอยอย่างง่าย ได้พบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ จะมีความสัมพันธ์กันกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ (อภิชาติ รัตนโกเมศ, 2528) ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลอื่นนอกเหนือจากด้านการเงินพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีรายได้ไม่พอใช้จ่ายเป็นผลให้มีความต้องการเงินกู้สูง ในขณะที่สหกรณ์สามารถให้กู้ได้ประมาณร้อยละ 30 ของความต้องการ สมาชิกส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและให้ความไว้วางใจในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการและผู้จัดการ สมาชิกต้องการให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ตลอดจนการจัดส่งเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เข้ารับการฝึกอบรม สำหรับปัญหาและอุปสรรคของสหกรณ์แห่งนี้ พบว่าขาดแคลนทุนดำเนินงาน ขาดการประชาสัมพันธ์ สมาชิกขาดความสนใจและขาดการให้ความร่วมมือ

จากผลการวิจัยเรื่อง ความรู้และทัศนคติของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ศรีสุรินทร์ จำกัด (ไพโรจน์ ขวนกะเปา, 2533) เพื่อต้องการทราบถึง สถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการสหกรณ์ของสมาชิก ทัศนคติของสมาชิกที่มี

ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลและความรู้ความเข้าใจในหลักวิธีการสหกรณ์กับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ การศึกษาโดยการสุ่มตัวอย่างประชากรจากสมาชิกโดยใช้วิธีการสุ่มแบบ Stratified Random Sample การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามให้สมาชิกตอบ แล้วนำมาวิเคราะห์และแปลผล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีรายได้จากเงินเดือนจากการรับราชการเพียงอย่างเดียว มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการสหกรณ์ในระดับค่อนข้างน้อย สมาชิกมีทัศนคติที่เห็นด้วยกับการดำเนินงานเกี่ยวกับหุ้นมากที่สุดและทัศนคติในการดำเนินงานของสหกรณ์ในหลายด้านทั้งในด้านบวกและด้านตรงกันข้าม

กรอบแนวความคิดในการวิจัย (Conceptual Framework of the Study)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการวิจัย และรูปแบบของการศึกษาถึง การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ (independent variable) ซึ่งส่งผลกระทบต่อตัวแปรตาม (dependent variable) ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

จากกรอบและแนวความคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้อาศัยการประยุกต์หลักและทฤษฎีในด้านการออม สามารถเขียนสมการของปัจจัยที่มีผลต่อการออม ได้ดังนี้

$$Y = f(X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6, X_7, X_8)$$

โดยที่	Y	=	การออม (บาท)
	X_1	=	รายได้ถาวร (บาท)
	X_2	=	รายได้ชั่วคราว (บาท)
	X_3	=	ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน (บาท)
	X_4	=	ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน (บาท)
	X_5	=	สินทรัพย์
	X_6	=	หนี้สิน (บาท)
	X_7	=	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)
	X_8	=	ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน (ปี)

สมมติฐานในการวิจัย (Research Hypotheses)

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ไว้ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 รายได้ถาวร จะมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกับการออมของสมาชิก กล่าวคือ ถ้ารายได้ถาวรของสมาชิกเพิ่มขึ้น ปริมาณการออมของสมาชิกก็จะเพิ่มมากขึ้น

สมมติฐานที่ 2 รายได้ชั่วคราว จะมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกับการออมของสมาชิก กล่าวคือ ถ้ารายได้ชั่วคราวของสมาชิกเพิ่มขึ้น ปริมาณการออมของสมาชิกก็จะเพิ่มมากขึ้น

สมมติฐานที่ 3 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน จะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับการออมของสมาชิก กล่าวคือ ถ้าค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนเพิ่มขึ้น ปริมาณการออมของสมาชิกจะลดลง

สมมติฐานที่ 4 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน จะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับการออมของสมาชิก กล่าวคือ ถ้าค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนเพิ่มขึ้น ปริมาณการออมของสมาชิกจะลดลง

สมมติฐานที่ 5 สินทรัพย์ จะมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกับการออมของสมาชิก กล่าวคือ ถ้าสินทรัพย์ของครอบครัวมีปริมาณมาก ปริมาณการออมของสมาชิกก็จะเพิ่มมากขึ้น

สมมติฐานที่ 6 หนี้สิน จะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับการออมของสมาชิก กล่าวคือ ถ้าครอบครัวมีหนี้สินมาก ปริมาณการออมของสมาชิกจะลดลง

สมมติฐานที่ 7 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับการออมของสมาชิก กล่าวคือ ถ้าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีจำนวนมาก ปริมาณการออมของสมาชิกจะลดลง

สมมติฐานที่ 8 ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน จะมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกับการออมของสมาชิก กล่าวคือ ถ้าระยะเวลาในการเป็นครัวเรือนยาวนาน ปริมาณการออมของสมาชิกก็จะมาก

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ปี 2542 ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

(Locale of the Study)

สถานที่ดำเนินการวิจัยคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง
จ.เชียงใหม่

สาเหตุที่เลือกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด เพื่อดำเนินการวิจัย
เพราะ

1. จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ปรากฏว่ายังไม่เคยมีผู้ใดทำการวิจัยเกี่ยวกับ
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

2. สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด มีทุนดำเนินงาน 1,467,780,000.00
บาท (รายงานกิจการประจำปี 2542) ซึ่งถือว่าเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์จะ
เป็นผู้จัดขนาดของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยใช้ทุนดำเนินงานเป็นเกณฑ์ ดังนี้ (ชงยุทธ ทรงบรรจง,
2535)

สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานน้อยกว่า 100 ล้านบาท จัดว่าเป็นสหกรณ์ขนาดเล็ก
สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงาน 100 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 500 ล้านบาท จัดว่าเป็นสหกรณ์
ขนาดกลาง

สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานมากกว่า 500 ล้านบาท จัดว่าเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่

ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปปรับปรุงและเปรียบเทียบในการวางแผนการกำหนดนโยบายและปรับปรุงการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่อื่นๆได้

ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง (The Population and Sampling Procedure)

ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรผู้ให้ข้อมูลคือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด มีจำนวน 7,333 คน (รายงานกิจการประจำปี 2542) ซึ่งจะทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดแล้วนำกลุ่มประชากรที่ได้มาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามระดับของรายได้ คือ

1. กลุ่มที่มีระดับของรายได้ต่ำ คือ น้อยกว่า 120,000 บาท/ปี จำนวน 3,300 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ของจำนวนประชากร
2. กลุ่มที่มีระดับของรายได้ปานกลาง คือ ตั้งแต่ 120,000-240,000 บาท/ปี จำนวน 2,567 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ของจำนวนประชากร
3. กลุ่มที่มีระดับของรายได้สูง คือ มากกว่า 240,000 บาท/ ปี จำนวน 1,466 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนประชากร

กลุ่มประชากร

เนื่องจากประชากรมีจำนวนมากถึง 7,333 คน จึงได้กำหนดขนาดของตัวอย่าง (sample size) ให้มีความเหมาะสมกับจำนวนประชากร โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างไว้ที่ 0.1 ได้สมาชิกซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ดังนี้

$$n = \frac{N}{(1 + Ne^2)} = \frac{7,333}{1 + 7,333(0.1)^2} = \frac{7,333}{74.33} = 98.65$$

ซึ่ง n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ จำนวน 100 คน มีระดับของรายได้ที่แตกต่างกัน จึงทำการแบ่งวิธีการสุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ขั้นตอน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้กระจายอยู่ในกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ต่างๆตามสัดส่วน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ต่ำ ปานกลาง และสูง ดังนี้

1. ระดับรายได้ต่ำ ร้อยละ 45 ของจำนวนประชากร คิดเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน
 $45/100 * 100 = 45$ คน

2. ระดับรายได้ปานกลาง ร้อยละ 35 ของจำนวนประชากร คิดเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน
 $35/100 * 100 = 35$ คน

3. ระดับรายได้สูง ร้อยละ 20 ของจำนวนประชากร คิดเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน
 $20/100 * 100 = 20$ คน

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) นำกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ไปทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ต่างๆ คือ

ระดับรายได้ต่ำ จำนวน 45 คน ระดับรายได้ปานกลาง จำนวน 35 คน และระดับรายได้สูง จำนวน 20 คน

เครื่องมือในการวิจัย

(Instrument of the Study)

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวของวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ มีทั้งคำถามปลายเปิด (open-ended questions) และคำถามปลายปิด (close-ended questions) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆจากสมาชิก โดยในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ และภาระหนี้สิน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการออมของครอบครัวสมาชิก ทั้งการออมในรูปแบบสินทรัพย์และการออมทางการเงิน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการออมของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

การทดสอบแบบสอบถาม

(Pretesting of the Questionnaire)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวของวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากนั้น ได้เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามนั้นไปทดสอบกับข้อมูลจาก สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จำกัด ซึ่งไม่ใช่กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจในเนื้อหาของแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขในแบบสอบถามมีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในนามของบัณฑิตวิทยาลัย แจ้งขออนุญาต ทำการเก็บข้อมูลไปยังผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด
2. ประสานงานโดยตรงกับผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด เพื่อแจ้งกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 100 คน โดยการสัมภาษณ์สมาชิกที่ได้รับการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามที่ได้ทำการทดสอบและปรับปรุงแก้ไขไว้แล้ว

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาถอดรหัสจัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคม (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS/PC⁺) โดย

1. การวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการออม

2. วิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสมาชิกกับปัจจัยต่างๆที่กำหนดไว้ 8 ตัวแปร โดยอาศัยรูปแบบการศึกษา และการวิเคราะห์ ซึ่งได้กำหนดสมการการออมของสมาชิกไว้ดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8$$

โดยกำหนดให้

Y = การออมทั้งหมดในปีที่สำรวจ มีหน่วยเป็นบาท

a = ค่าคงที่ (constant term)

x_1 = รายได้ถาวรในปีที่สำรวจ มีหน่วยเป็นบาท

x_2 = รายได้ชั่วคราวในปีที่สำรวจ มีหน่วยเป็นบาท

x_3 = ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนในปีที่สำรวจ มีหน่วยเป็นบาท

x_4 = ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนในปีที่สำรวจ มีหน่วยเป็นบาท

x_5 = สินทรัพย์ของสมาชิกในปีที่สำรวจ โดยจัดชั้นดังนี้ คือ

มีสินทรัพย์น้อย (คะแนน 0 – 10) = 1

มีสินทรัพย์มาก (คะแนน 11 – 20) = 2

x_6 = หนี้สิน ณ วันค้นปีที่สำรวจ มีหน่วยเป็นบาท

x_7 = จำนวนสมาชิกในครัวเรือนในปีที่สำรวจ มีหน่วยเป็นคน

x_8 = ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือนในปีที่สำรวจ มีหน่วยเป็นปี

$b_1 \dots b_8$ = ตัวสัมประสิทธิ์ (coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

(RESEARCH RESULTS AND DISCUSSION)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกสหกรณ์ และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ และปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการส่งเสริมการออมของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการออกแบบสอบถามให้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อแบ่งกลุ่มสมาชิกตามระดับรายได้ต่างๆ ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ระดับรายได้ต่ำ ระดับรายได้ปานกลาง และระดับรายได้สูง แล้วนำมาสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) รวมจำนวน 100 คน การนำเสนอผลการวิจัยและข้อวิจารณ์ในครั้งนี้ได้แบ่งแยกการนำเสนอเป็นตอนๆ ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

ตอนที่ 1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ซึ่งได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน รายได้ถาวร รายได้ชั่วคราว ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้า

ไม่คงทน สิ้นทรัพย์ หนี้สิน และการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

อายุและเพศของสมาชิกสหกรณ์

สมาชิกสหกรณ์เมื่อจำแนกตามอายุและเพศพบว่า มีเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ เพศชาย 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 51 เพศหญิง 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 49 ซึ่งมีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 57 และส่วนน้อยอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 7 จะเห็นได้ว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความสนใจที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ด้วยกันทั้งนั้น โดยเฉพาะสมาชิกที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสร้างฐานะและมีความต้องการความช่วยเหลือในเรื่องสินเชื่อจากสหกรณ์ เพื่อใช้ลงทุนในการประกอบอาชีพ จึงทำให้สมาชิกสหกรณ์ในวัยนี้มีจำนวนมากกว่าวัยอื่นๆ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนสมาชิกจำแนกตามอายุและเพศ

หน่วย: คน

อายุ	เพศ		รวม	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
20-30 ปี	2	5	7	7.00
31-40 ปี	29	28	57	57.00
41-50 ปี	12	14	26	26.00
51-60 ปี	8	2	10	10.00
รวม	51	49	100	-
ร้อยละ	51.00	49.00	100.00	100.00

หมายเหตุ: อายุของสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ยประมาณ 38 ปี

ระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์

ระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์ เมื่อจำแนกตามอายุของสมาชิกสหกรณ์แล้วจะพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่จะมีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 73 และมีการศึกษาดำรงต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 23 เนื่องจากสมาชิกบางส่วนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีเป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรี เช่น พนักงานรักษาการณ์ พนักงานขับรถ เป็นต้น (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ระดับการศึกษาจำแนกตามอายุ

หน่วย: คน

อายุ	ระดับการศึกษา				รวม	ร้อยละ
	ปวช.หรือต่ำกว่า	ปวส.หรืออนุปริญญา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท		
20-30 ปี	-	3	4	-	7	7.00
31-40 ปี	4	8	41	4	57	57.00
41-50 ปี	3	2	21	-	26	26.00
51-60 ปี	1	2	7	-	10	10.00
รวม	8	15	73	4	100	-
ร้อยละ	8.00	15.00	73.00	4.00	100.00	100.00

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นภาระต้องเลี้ยงดูเมื่อจำแนกตามสถานภาพ โดยส่วนใหญ่แล้วสมาชิกสหกรณ์จำนวน 74 ราย มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 74 ซึ่งมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นภาระต้องเลี้ยงดู 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาร้อยละ 31 มีจำนวนผู้เป็นภาระ 3-4 คน ทั้งนี้เนื่องจากค่าครองชีพในปัจจุบันได้เพิ่มสูงขึ้นกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้สมาชิก

ส่วนใหญ่ที่สมรสแล้วมีบุตรซึ่งจะต้องเป็นภาระเลี้ยงดูเพียง 1-2 คน หรืออย่างมากไม่เกิน 4 คน เพื่อเป็นการลดภาระในการเลี้ยงดู (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นภาระจำแนกตามสถานภาพ

หน่วย: คน

จำนวนสมาชิกใน ครัวเรือนที่เป็นภาระ	สถานภาพของสมาชิก			รวม	ร้อยละ
	โสด	สมรส	หม้ายและหย่าร้าง		
ไม่ต้องรับภาระเลี้ยงดู	7	6	2	15	15.00
1-2 คน	7	38	4	49	49.00
3-4 คน	4	26	1	31	31.00
5-6 คน	1	4	-	5	5.00
รวม	19	74	7	100	-
ร้อยละ	19.00	74.00	7.00	100.00	100.00

หมายเหตุ: จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นภาระโดยเฉลี่ย 2 คน

ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน

ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน เมื่อจำแนกตามอายุของสมาชิกสหกรณ์แล้วพบว่าส่วนใหญ่สมาชิกที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จะมีระยะเวลาในการเป็นครัวเรือนช่วง 11-20 ปี และเป็นช่วงที่สมาชิกซึ่งมีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป มีจำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 47 อยู่ในช่วงนี้ รองลงมาได้แก่สมาชิกที่มีระยะเวลาในการเป็นครัวเรือนช่วง 1-10 ปี ร้อยละ 36 ซึ่งจะพบว่าเมื่ออายุของสมาชิกเพิ่มขึ้น สมาชิกจะต้องมีความรับผิดชอบเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวมากขึ้น จึงทำให้ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือนเพิ่มขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือนจำแนกตามอายุ

หน่วย: คน

อายุ	ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน			
	1-10 ปี	11-20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี
20 – 30 ปี	7	-	-	-
31 – 40 ปี	26	31	-	-
41 – 50 ปี	3	15	7	1
51 – 60 ปี	-	1	5	4
รวม	36	47	12	5
ร้อยละ	36.00	47.00	12.00	5.00

หมายเหตุ: ระยะเวลาในการเป็นครอบครัวโดยเฉลี่ย 15 ปี

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามระดับการศึกษาของสมาชิกพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกมีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ช่วง 1-10 ปี ร้อยละ 75 รองลงมาช่วง 11-20 ปี ร้อยละ 23 และส่วนน้อยช่วง 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 2 จะเห็นได้ว่าการที่มีสมาชิกสหกรณ์ในช่วง 1-10 ปี มาก เนื่องจากเป็นช่วงที่สหกรณ์ได้มีการรับสมาชิกเพิ่มขึ้น ส่วนในช่วงระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ช่วงอื่น ซึ่งมีจำนวนสมาชิกน้อยกว่าเนื่องจากการลาออกอันเนื่องมาจากความต้องการค่าหุ้นสะสมหรือต้องการย้ายสังกัด ทำให้สมาชิกต้องลาออกแล้วสมัครเข้าเป็นสมาชิกใหม่ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามระดับการศึกษา

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์			รวม
	1 - 10 ปี	11 - 20 ปี	21 - 30 ปี	
ปวช. หรือต่ำกว่า	6	1	1	8
ปวส. หรืออนุปริญญา	11	3	1	15
ปริญญาตรี	54	19	-	73
ปริญญาโท	4	-	-	4
รวม	75	23	2	100
ร้อยละ	75.00	23.00	2.00	100.00

หมายเหตุ: ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์โดยเฉลี่ย 8 ปี

รายได้ถาวร

รายได้ถาวร เมื่อจำแนกตามประเภทของรายได้ถาวร พบว่าสมาชิกสหกรณ์มีรายได้ถาวรส่วนใหญ่ร้อยละ 86.23 จากเงินเดือน รองลงมาได้แก่รายได้จากการทำธุรกิจและรายได้อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 6.90 และ 5.59 ตามลำดับ เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดท่องเที่ยว และเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของภาคเหนือ จึงทำให้สภาพเศรษฐกิจคล่องตัว สมาชิกส่วนใหญ่สามารถทำธุรกิจได้หลายอย่าง และนอกจากนี้จังหวัดเชียงใหม่ยังเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชอีกหลายชนิด เช่น ส้ม ลิ้นจี่ ลำไย กระเทียม และอื่นๆ รายได้ถาวรส่วนใหญ่เองจากเงินเดือนของสมาชิกจึงได้มาจากการทำธุรกิจและอื่นๆ เช่น การทำสวน การทำไร่ โดยเฉลี่ยแล้วสมาชิกแต่ละคนมีรายได้ถาวรเฉลี่ยต่อปีคนละ 173,553.67 บาท (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 รายได้ถาวรจำแนกตามประเภทของรายได้

หน่วย: คน

ประเภทของรายได้	รายได้ถาวร (บาท)			ร้อยละ
	ทั้งหมด	จำนวนตัวอย่าง	เฉลี่ย	
เงินเดือน	14,965,921.00	100	149,659.21	86.23
ค่ารับจ้าง	173,597.00	6	28,932.83	1.00
ค่าเช่ารับ	49,059.00	2	24,529.50	0.28
รายได้จากการทำธุรกิจ	1,196,917.00	17	70,406.88	6.90
อื่นๆ	969,873.00	12	80,822.75	5.59
รวม	17,355,367.00	100	173,553.67	100.00

รายได้ชั่วคราว

รายได้ชั่วคราวเมื่อจำแนกตามประเภทของรายได้ชั่วคราว พบว่ารายได้ชั่วคราวส่วนใหญ่ของสมาชิกได้มาจากการรับมรดกเป็นส่วนใหญ่ แต่สำหรับการถูกทอดทิ้งและถูกรางวัลนั้น ความเป็นไปได้เกิดขึ้นได้น้อย ทำให้รายได้ชั่วคราวร้อยละ 70.86 มาจากการได้รับมรดก และโดยเฉลี่ยแล้วครอบครัวแต่ละครอบครัวมีรายได้ชั่วคราวเฉลี่ยต่อปีครอบครัวละ 70,419.93 บาท (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 รายได้ชั่วคราวจำแนกตามประเภทของรายได้

หน่วย: คน

ประเภทของรายได้	รายได้ชั่วคราว (บาท)			ร้อยละ
	ทั้งหมด	จำนวนตัวอย่าง	เฉลี่ย	
ได้รับมรดก	399,209.00	2	199,604.50	70.86
ถูกถือครอง	100,000.00	4	25,000.00	17.75
ถูกรางวัล	4,862.00	1	4,862.00	0.86
อื่นๆ	59,288.50	1	59,288.50	10.53
รวม	563,359.50	8	70,419.93	100.00

เมื่อนำรายได้ถาวรเฉลี่ยต่อครอบครัว มาเปรียบเทียบกับรายได้ชั่วคราวเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี จะเห็นได้ว่ารายได้ถาวรเฉลี่ยต่อครอบครัวจะมากกว่ารายได้ชั่วคราวเฉลี่ยต่อครอบครัว ดังนี้ รายได้ถาวรเฉลี่ยต่อครอบครัว 173,553.67 บาท รายได้ชั่วคราวเฉลี่ยต่อครอบครัว 70,419.93 บาท มากกว่า 103,133.74 บาท ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากรายได้ชั่วคราวเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดฝัน ความเป็นไปได้จึงเกิดขึ้นได้น้อย (ตารางที่ 6 และตารางที่ 7)

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน เมื่อจำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน โดยส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์จะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนเป็นค่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ เนื่องจากในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าพาหนะไม่ว่าจะเป็นรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เป็นปัจจัยที่อำนวยความสะดวกสบายต่อการดำรงชีพ และมีราคาค่อนข้างสูง จึงทำให้สมาชิกมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนประเภทนี้สูงกว่าประเภทอื่นๆ ส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนอื่นๆ จะลดลงตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนจำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่าย

หน่วย: คน

ประเภทของค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน	ค่าใช้จ่ายสินค้าคงทน (บาท)			ร้อยละ
	ทั้งหมด	จำนวนตัวอย่าง	เฉลี่ย	
รถยนต์ (สด)	4,960,617.00	22	225,482.59	62.36
(ผ่อน)	901,054.50	15	60,070.30	11.33
รถจักรยานยนต์ (สด)	548,973.50	20	27,448.67	6.90
(ผ่อน)	333,734.00	26	12,835.92	4.19
เครื่องปรับอากาศ (สด)	170,711.50	5	34,142.3	2.15
(ผ่อน)	12,569.00	1	12,569.00	0.16
ตู้เย็น (สด)	227,427.00	30	7,580.90	2.86
(ผ่อน)	11,818.00	2	5,909.00	0.15
โทรทัศน์ (สด)	330,830.00	32	10,338.43	4.16
(ผ่อน)	23,236.50	3	7,745.50	0.29
วีดีโอ (สด)	146,443.00	15	9,762.86	1.84
(ผ่อน)	18,939.00	2	9,469.50	0.24
สินค้าคงทนอื่นๆที่มีมูลค่าเกิน 10,000 บาท (สด)	187,390.00	9	20,821.11	2.35
(ผ่อน)	81,578.00	3	27,192.66	1.02
รวม	7,955,321.00	70	113,647.44	100.00

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนของสมาชิก เช่น ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล ฯลฯ โดยส่วนใหญ่สมาชิกร้อยละ 53 จะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนช่วง 60,000 ถึง 120,000 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 90,720.87 บาท รองลงมาจะอยู่ในช่วงต่ำกว่า

60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36 และร้อยละ 7 มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน ช่วง 121,001 ถึง 180,000 บาท ร้อยละ 4 มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 180,000 บาท (ตารางที่ 9)

เมื่อนำรายจ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนเฉลี่ยต่อครอบครัวมาเปรียบเทียบกับรายจ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนเฉลี่ยต่อครอบครัว จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนเฉลี่ยต่อครอบครัวจะมากกว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนเฉลี่ยต่อครอบครัว ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนเฉลี่ยต่อครอบครัว 113,647.44 บาท ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนเฉลี่ยต่อครอบครัว 90,720.87 บาท มากกว่า 22,926.57 บาท ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ซึ่งมีมูลค่าสูง เช่น รถยนต์ (ตารางที่ 8 และตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนสมาชิกจำแนกตามค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน

หน่วย: คน

จำนวนเงิน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 60,000 บาท	36	36.00
60,000-120,000	53	53.00
120,001-180,000	7	7.00
มากกว่า 180,000 บาท	4	4.00
รวม	100	100.00

หมายเหตุ: ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนโดยเฉลี่ย 90,720.87 บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์ของสมาชิก ซึ่งได้แก่ สินค้าคงทนที่ไม่มีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายชำระ ซึ่งได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น โทรทัศน์ และวิดีโอ ซึ่งคำนวณได้โดยกำหนดคะแนนของสินทรัพย์ดังกล่าว (ภาคผนวก ข) จากนั้นรวมคะแนนของสินทรัพย์แต่ละชนิดที่

สมาชิกมีอยู่ ถ้ามีคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 0-10 คะแนน จะหมายถึงสมาชิกที่มีจำนวนสินทรัพย์น้อย และถ้าหากมีคะแนนรวมมากกว่า 10 คะแนน จะหมายถึงสมาชิกที่มีจำนวนสินทรัพย์มาก

จากการศึกษาสินทรัพย์ของสมาชิกที่ไม่มีการผูกพันที่จะต้องจ่ายชำระนั้น เมื่อ จำแนกตามจำนวนสินทรัพย์แล้วพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 81 มีจำนวนสินทรัพย์น้อยจึงทำให้ สมาชิกเหล่านี้จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนมากขึ้น (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 จำนวนครอบครัวจำแนกตามจำนวนสินทรัพย์

หน่วย: คน		
จำนวนสินทรัพย์	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (คะแนน 0 – 10)	81	81.00
มาก (คะแนน 11 – 20)	19	19.00
รวม	100	100.00

หนี้สิน

สมาชิกส่วนใหญ่จะมีหนี้สินอยู่กับสหกรณ์ และมีสมาชิกบางคนที่ไม่มีหนี้สินทั้งใน สหกรณ์และนอกสหกรณ์ โดยเฉลี่ยสมาชิกแต่ละคนมีหนี้สินโดยเฉลี่ยคนละ 135,158.87บาท เมื่อ พิจารณาถึงมูลค่าหนี้สินของสมาชิก จำแนกตามแหล่งหนี้สินแล้วพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 50.24 มีหนี้สินอยู่กับธนาคารพาณิชย์ รองลงมาร้อยละ 46.85 มีหนี้สินอยู่กับสหกรณ์ออมทรัพย์ ทั้งนี้ เนื่องจากสหกรณ์มีข้อจำกัดในการให้สินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์มากกว่าธนาคารพาณิชย์ เช่น การกำหนดวงเงินขั้นสูงในการให้กู้ยืมของสหกรณ์จะต่ำกว่าของธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ สหกรณ์ยังมีเงินทุนหมุนเวียนในการให้กู้ยืมน้อยกว่า จึงทำให้สมาชิกส่วนใหญ่จำเป็นต้อง แบกรับภาระหนี้สินในธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมสูงกว่าสหกรณ์ ดังนั้นจึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่สหกรณ์จะต้องจัดหาเงินทุนมาให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อช่วยลดภาระดอกเบี้ยที่เป็นอยู่ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 หนี้สินจำแนกตามแหล่งหนี้สิน

หน่วย: คน

แหล่งหนี้สิน	หนี้สิน (บาท)			ร้อยละ
	ทั้งหมด	จำนวนตัวอย่าง	เฉลี่ย	
สหกรณ์ออมทรัพย์	5,888,696.00	85	69,278.77	46.85
ธนาคารพาณิชย์	6,315,613.00	37	170,692.24	50.24
อื่นๆ(นายทุน ญาติ เพื่อน)	365,466.00	9	10,607.33	2.91
รวม	12,569,775.00	93	135,158.87	100.00

การออม

จากการศึกษาการออมของสมาชิก พบว่าสมาชิกบางคนจะมีการออมทั้งในรูปแบบสินทรัพย์และการออมทางการเงิน โดยเฉลี่ยคนละ 125,652.66 ซึ่งเมื่อจำแนกตามประเภทของการออมแล้วพบว่าร้อยละ 50.11 มีการออมในรูปแบบสินทรัพย์ และร้อยละ 42.15 จะมีการออมทางการเงิน การออมในรูปแบบสินทรัพย์นั้นส่วนใหญ่สมาชิกจะออมโดยการซื้อที่ดิน โดยชำระเป็นเงินสด รองลงมาจะทำการออมโดยการซื้อบ้านเป็นเงินสด และออมโดยการซื้อบ้านและที่ดินเป็นเงินสดตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากช่วงที่ผ่านมาราคาที่ดินในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจึงทำให้สมาชิกส่วนใหญ่หันมาทำการออมในรูปแบบสินทรัพย์มากขึ้น สำหรับการออมทางการเงินนั้นสมาชิกส่วนใหญ่จะมีการออมในธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 30.96 มีการออมทางการเงินในสหกรณ์เพียงร้อยละ 8.58 ทั้งที่สหกรณ์ให้ผลตอบแทน (ดอกเบี้ยเงินฝาก) เทียบเท่าหรือสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ และสมาชิกไม่ต้องเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาสาเหตุที่ทำให้สมาชิกมีการออมทางการเงินใน สหกรณ์น้อยกว่าธนาคารพาณิชย์ ซึ่งจะกล่าวในตอนที่ 3 ต่อไป (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 การออมจำแนกตามประเภทของการออม

หน่วย: คน

ประเภทของการออม	การออม (บาท)			ร้อยละ	
	ทั้งหมด	จำนวนตัวอย่าง	เฉลี่ย		
<u>การออมในรูปสินทรัพย์</u>					
ที่ดิน	(สด)	2,394,862.00	13	184,220.15	19.06
	(ผ่อน)	274,991.00	7	39,284.42	2.19
บ้าน	(สด)	1,855,731.00	4	4,638,932.75	14.77
	(ผ่อน)	371,836.00	8	46,479.50	2.96
บ้านพร้อมที่ดิน	(สด)	1,118,577.00	2	559,288.50	8.9
	(ผ่อน)	280,316.00	4	70,079.00	2.23
รวม		6,296,313.00			
<u>การออมทางการเงิน</u>					
เงินสะสมค่าหุ้น		973,012.00	100	9,730.12	7.74
เงินฝากสหกรณ์		1,078,554.00	27	39,946.44	8.58
เงินฝากธนาคารพาณิชย์		3,890,316.00	47	82,772.68	30.96
ใบกู้ยืม		184,387.00	4	46,096.75	1.47
อื่นๆ		142,684.00	4	35,671.00	1.14
รวม		6,268,953.00			
รวม		12,565,266.00	100	125,652.66	100.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์

ในการวิเคราะห์สมการครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์โดยอาศัยวิธีการทางสถิติในรูปของการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนเส้นตรง (Multiple Linear Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ผลการวิเคราะห์สมการปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์
ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

$$Y = f(x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6, x_7, x_8) \quad (1)$$

หรือ

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 \quad (2)$$

โดยกำหนดให้

Y = การออมหนึ่งหน่วยเวลา (ปี)

x_1 = รายได้ถาวร (บาท)

x_2 = รายได้ชั่วคราว (บาท)

x_3 = ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน (บาท)

x_4 = ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน (บาท)

x_5 = สิ้นทรัพย์

x_6 = หนี้สิน (บาท)

x_7 = จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)

x_8 = ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน (ปี)

ตารางที่ 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of correlation)

ตัวแปร	การออม (S)	PROB ของค่าสัมประสิทธิ์
รายได้ถาวร (x_1)	.33 [*]	.000
รายได้ชั่วคราว (x_2)	-.02 ^{ns}	.380
ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน (x_3)	.18 [*]	.004
ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน (x_4)	.18 [*]	.004
สิ้นทรัพย์ (x_5)	.11 [*]	.047

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ตัวแปร	การออม (S)	PROB ของค่าสัมประสิทธิ์
หนี้สิน (x_6)	.11*	.037
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (x_7)	.05 ^{ns}	.233
ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน (x_8)	.09 ^{ns}	.085

2-tailed : * P < .1

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระประกอบด้วยรายได้ถาวร (x_1) รายได้ชั่วคราว (x_2) ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน (x_3) ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน (x_4) สินทรัพย์ (x_5) หนี้สิน (x_6) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (x_7) และระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน (x_8) กับตัวแปรตามคือการออมของครอบครัว (Y)

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระ ($x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6, x_7, x_8$) ดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับการออม (Y) ดังนี้

รายได้ถาวร

รายได้ถาวรมีความสัมพันธ์กับการออมร้อยละ 33 ที่ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซนต์ และมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน แสดงว่าเมื่อสมาชิกมีรายได้ถาวรเพิ่มขึ้น สมาชิกก็จะมี การออมเพิ่มมากขึ้น เช่น จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.23 (ตารางที่ 7) ของรายได้ถาวรของสมาชิกได้มาจากเงินเดือน ดังนั้นหากสมาชิกมีเงินเดือนเพิ่มขึ้นสมาชิกก็จะมี การออมเพิ่มมากขึ้นด้วย

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนมีความสัมพันธ์กับการออมร้อยละ 18 ที่ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซนต์ และมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน แสดงว่าเมื่อสมาชิกมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนมากขึ้น สมาชิกก็จะมีการออมเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนเมื่อจำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่ายแล้วพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 84.78 ใช้จ่ายไปเป็นค่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ ซึ่งเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีพและมีราคาค่อนข้างสูง สมาชิกอาจเห็นว่าการบริโภคสินค้าคงทนประเภทนี้เป็นการออมทางหนึ่ง

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนมีความสัมพันธ์กับการออมร้อยละ 18 ที่ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซนต์ และมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน แสดงว่าเมื่อสมาชิกมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนมากขึ้น สมาชิกก็จะมีการออมเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสมาชิกเห็นว่าหากมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนมาก ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ดังนั้นสมาชิกจึงต้องทำการออมสะสมไว้เพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน

สินทรัพย์

สินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับการออมร้อยละ 11 ที่ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซนต์ และมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน แสดงว่าเมื่อสมาชิกมีสินทรัพย์มากขึ้น สมาชิกก็จะมีการออมเพิ่มมากขึ้น

หนี้สิน

หนี้สินมีความสัมพันธ์กับการออมร้อยละ 11 ที่ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซนต์ และมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน แสดงว่าเมื่อสมาชิกมีหนี้สินมากขึ้น การออมก็จะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกอาจจะทำการออมในรูปสินทรัพย์โดยการกู้ยืม จึงทำให้มีหนี้สินมากและทำการออมมาก

รายได้ชั่วคราว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน

สำหรับรายได้ชั่วคราว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการออมในทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนเส้นตรง (Multiple Linear Regression) ของ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ปี 2542

สมการปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมทั้งหมดของสมาชิกสหกรณ์

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8$$

$$Y = (117438.68) + 0.65x_1 - 0.22x_2 + 0.05x_3 + 0.29x_4 + 34919.11x_5 + 0.17x_6 + 5434.30x_7 + 1654.25x_8$$

$$R^2 = 0.12761$$

สมการปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมทั้งหมดของสมาชิก มีตัวแปรอิสระเพียง 1 ตัว คือ รายได้ถาวรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยตัวแปรอิสระดังกล่าวสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ เพียงร้อยละ 12.76 หมายความว่า ปัจจัยต้นแปรอิสระต่างๆในสมการมีผลกระทบต่อการออมทั้งหมดของสมาชิกร้อยละ 12.76 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 87.24 เป็นผลกระทบของปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้ในสมการ

สรุปตัวแปรในสมการที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ รายได้ถาวรซึ่งมีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.1 แสดงว่ารายได้ถาวรเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมในทางบวกของสมาชิกสหกรณ์ในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ซึ่งหมายความว่า ถ้ารายได้ถาวรเพิ่มขึ้น 1 บาท จะมีผลทำให้การออมเพิ่มขึ้น 0.65 บาท

จากผลการศึกษาดังกล่าวปรากฏว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ คือ ถ้ารายได้ถาวรเพิ่มขึ้นจะมีผลทำให้การออมเพิ่มขึ้นด้วย

สำหรับตัวแปรอื่นๆ ซึ่งได้แก่ รายได้ชั่วคราว ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน สิ้นทรัพย์ หนี้สิน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการออม แต่ไม่มีนัยสำคัญ

จากการศึกษาพบว่า มีตัวแปรสินทรัพย์และระยะเวลาในการเป็นครัวเรือนที่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ถ้าสินทรัพย์และระยะเวลาในการเป็นครัวเรือนเพิ่มขึ้นการออมก็จะเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 14 ค่าสัมประสิทธิ์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ และ t-ratio ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมทั้งหมดของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ปี 2542

ชนิดของปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์ ของปัจจัย	ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของสัมประสิทธิ์	t-ratio	ระดับนัยสำคัญ ของ t
ค่าคงที่	- 117438.68	70492.70	- 1.87	0.08
X_1	0.65	0.17	4.06	0.00*
X_2	- 0.22	0.43	- 0.54	0.65 ^{ns}
X_3	0.05	0.16	0.40	0.76 ^{ns}
X_4	0.29	0.30	1.04	0.36 ^{ns}
X_5	34919.11	47873.49	0.78	0.50 ^{ns}
X_6	0.17	0.11	1.54	0.16 ^{ns}
X_7	5434.30	12837.88	0.45	0.72 ^{ns}
X_8	1654.25	2326.40	0.76	0.51 ^{ns}

Coefficient of determination (R^2) = 0.12761

* $P < 0.1$

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

การส่งเงินสะสมรายเดือน

การส่งเงินสะสมรายเดือนของสมาชิกเมื่อจำแนกตามระดับรายได้แล้วพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 52 มีระดับรายได้ปานกลาง รองลงมาร้อยละ 34 และ 14 มีระดับรายได้ต่ำและสูงตามลำดับ และสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 79 มีการส่งเงินสะสมรายเดือนตามอัตราที่สหกรณ์กำหนด มีเพียงร้อยละ 21 ที่ส่งเงินสะสมรายเดือนสูงกว่าอัตราที่สหกรณ์กำหนด ถึงแม้ว่าระดับรายได้ของสมาชิกจะเพิ่มสูงขึ้น แต่ก็ไม่ได้ทำให้สมาชิกส่งเงินสะสมรายเดือนสูงเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเงินสะสมรายเดือนนี้สมาชิกไม่สามารถถอนไปใช้ได้ จึงถือได้ว่าการส่งเงินสะสมรายเดือนในสหกรณ์เป็นการออมโดยบังคับ จึงทำให้สมาชิกส่วนใหญ่ส่งเงินสะสมรายเดือนตามอัตราที่สหกรณ์กำหนด (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 การส่งเงินสะสมรายเดือนจำแนกตามระดับรายได้

หน่วย: คน				
ระดับรายได้	การส่งเงินสะสมรายเดือน		รวม	ร้อยละ
	ส่งตามอัตราที่ สหกรณ์กำหนด	ส่งสูงกว่าอัตราที่ สหกรณ์กำหนด		
ต่ำ	25	9	34	34.00
ปานกลาง	42	10	52	52.00
สูง	12	2	14	14.00
รวม	79	21	100	100.00
ร้อยละ	79	21	100.00	

หมายเหตุ : ระดับรายได้ต่ำ หมายถึง ผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 120,000 บาท/ปี
 ระดับรายได้ปานกลาง หมายถึง ผู้ที่มีรายได้ 120,000 – 240,000 บาท/ปี
 ระดับรายได้สูง หมายถึง ผู้ที่มีรายได้มากกว่า 240,000 บาท/ปี

จากความคิดเห็นของสมาชิกต่อความเหมาะสมของการส่งเงินสะสมรายเดือนจำแนกตามระดับรายได้แล้ว พบว่าผู้ที่มีระดับรายได้ต่ำ ปานกลาง และสูง ส่วนใหญ่ร้อยละ 87 มีความเห็นตรงกันว่าการส่งเงินสะสมรายเดือนในปัจจุบันเหมาะสมอยู่แล้ว ส่วนร้อยละ 8 มีความคิดเห็นว่าการส่งเงินสะสมรายเดือนสูงเกินไป และมีเพียงร้อยละ 5 มีความเห็นว่าการส่งเงินสะสมรายเดือนต่ำเกินไป (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ความเหมาะสมของการส่งเงินสะสมรายเดือนจำแนกตามระดับรายได้

หน่วย: คน

ระดับรายได้	ความเหมาะสมของการส่งเงินสะสมรายเดือน		
	สูงเกินไป	ต่ำเกินไป	เหมาะสมแล้ว
ต่ำ	2	2	30
ปานกลาง	4	2	46
สูง	2	1	11
รวม	8	5	87
ร้อยละ	8.00	5.00	87.00

หมายเหตุ : ระดับรายได้ต่ำ หมายถึง ผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 120,000 บาท/ปี
 ระดับรายได้ปานกลาง หมายถึง ผู้ที่มีรายได้ 120,000 – 240,000 บาท/ปี
 ระดับรายได้สูง หมายถึง ผู้ที่มีรายได้มากกว่า 240,000 บาท/ปี

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์

จากความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในสหกรณ์พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 74 มีความคิดเห็นว่าดอกเบี้ยเงินฝากในสหกรณ์ควรมีอัตราสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ และร้อยละ 13 มีความคิดเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในสหกรณ์ควรมีอัตราเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ ซึ่งถ้าหากสหกรณ์กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในสหกรณ์สูงกว่าธนาคารพาณิชย์แล้ว ก็จะเป็นสิ่งจูงใจให้สมาชิกริเริ่มนำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์มากยิ่งขึ้น (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 จำนวนสมาชิกและร้อยละจำแนกตามอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในสหกรณ์

หน่วย: คน

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากในสหกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์	11	11.00
เท่ากับอัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์	13	13.00
สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์	74	74.00
อื่นๆ	2	2.00
รวม	100	100.00

การฝากเงินในสหกรณ์

การฝากเงินในสหกรณ์ของสมาชิกเมื่อจำแนกตามระดับรายได้ พบว่า ผู้มีรายได้ระดับต่ำ ปานกลาง และสูง ส่วนใหญ่ร้อยละ 73 ไม่มีเงินฝากในสหกรณ์ มีสมาชิกเพียงร้อยละ 27 เท่านั้นที่มีเงินฝากในสหกรณ์ (ตารางที่ 18)

การฝากเงินของสมาชิกในสหกรณ์จำแนกตามประเภทของเงินฝากแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่แล้วสมาชิกร้อยละ 61.44 มีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ เงินฝากออมทรัพย์ ร้อยละ 24.03 และเงินฝากประจำร้อยละ 14.53 ตามลำดับ การที่สมาชิกส่วนใหญ่มีเงินฝากประเภทออมทรัพย์พิเศษ

มาก เนื่องจากสมาชิกเห็นว่าการฝากเงินประเภทนี้ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้จากดอกเบี้ยที่ได้รับ (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 18 การฝากเงินในสหกรณ์จำแนกตามระดับรายได้

หน่วย: คน

ระดับรายได้	การฝากเงินในสหกรณ์	
	มีเงินฝากในสหกรณ์	ไม่มีเงินฝากในสหกรณ์
ต่ำ	8	26
ปานกลาง	14	38
สูง	5	9
รวม	27	73
ร้อยละ	27.00	73.00

ตารางที่ 19 การฝากเงินของสมาชิกในสหกรณ์จำแนกตามประเภทของเงินฝาก

หน่วย: คน

ประเภทของเงินฝาก	การฝากเงินในสหกรณ์ (บาท)			ร้อยละ
	ทั้งหมด	จำนวนตัวอย่าง	เฉลี่ย	
เงินฝากประจำ	156,759.00	6	26,126.50	14.53
เงินฝากออมทรัพย์	259,206.00	11	23,564.18	24.03
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	662,589.00	10	66,258.90	61.44
รวม	1,078,554.00	27	39,946.44	100.00

สาเหตุที่สมาชิกนำเงินมาฝากและไม่ฝากไว้กับสหกรณ์

จากความคิดเห็นของสมาชิกถึงสาเหตุที่สมาชิกนำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์ พบว่า ร้อยละ 34.18 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าสถาบันการเงินอื่น ร้อยละ 25.32 เห็นว่าบริการสะดวก รวดเร็ว ร้อยละ 17.72 เห็นว่ามีความมั่นคง ร้อยละ 13.92 มีความคิดเห็นเป็นอย่างอื่น คือ สมาชิกคิดว่าหากฝากเงินไว้ในสหกรณ์แล้วจะสามารถกู้เงินกับสหกรณ์ได้ง่ายยิ่งขึ้น เนื่องจากการติดต่อ กับสหกรณ์อยู่เป็นประจำ และมีเพียงร้อยละ 8.86 มีความคิดว่าสหกรณ์ตั้งอยู่ใกล้บ้านหรือที่ทำงาน (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสาเหตุที่สมาชิกนำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์

หน่วย: คน		
สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าสถาบันการเงินอื่น	27	34.18
บริการสะดวก รวดเร็ว	20	25.32
มีความมั่นคงกว่าสถาบันการเงินอื่น	14	17.72
ใกล้บ้านหรือที่ทำงาน	7	8.86
อื่นๆ	11	13.92
รวม	79	100.00

จากความคิดเห็นของสมาชิกถึงสาเหตุที่ไม่นำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 40.19 ให้เหตุผลว่าไม่มีเงินเพียงพอที่จะนำมาฝากไว้กับสหกรณ์ เพราะมีความจำเป็นต้องใช้จ่าย มีเพียงร้อยละ 3.74 ที่เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น นั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีความพอใจต่ออัตราดอกเบี้ยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และมีสมาชิกร้อยละ 24.30 มีความเห็นว่าสหกรณ์ไม่มีความมั่นคง เนื่องจากเท่าที่ผ่านมาสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งนี้และในต่างจังหวัด บางแห่งเกิดการโกงเงินของสมาชิกสหกรณ์ จึงทำให้ภาพพจน์ของสหกรณ์ออมทรัพย์โดยรวมเสียไป ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สหกรณ์จะต้องสร้างความไว้วางใจกับสมาชิกด้วยการปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและดำเนินงานตามหลักสหกรณ์ (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสาเหตุที่สมาชิกไม่นำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์

หน่วย: คน

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น	4	3.74
บริการ ไม่ดี	12	11.21
ไม่มีความมั่นคง	26	24.30
ไกลบ้านหรือที่ทำงาน	22	20.56
อื่นๆ (ไม่มีเงินพอที่จะฝาก)	43	40.19
รวม	107	100.00

การส่งเสริมการออมของสหกรณ์

จากความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับการส่งเสริมการออมของสหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 97 มีความเห็นว่าสหกรณ์ควรมีการส่งเสริมการออม แสดงให้เห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการออม หากสหกรณ์มีการส่งเสริมการออมอยู่เป็นประจำก็จะเป็นการกระตุ้นเตือนให้สมาชิกมีการออมเพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 22)

จากความคิดเห็นของสมาชิกถึงวิธีการส่งเสริมการออมที่สหกรณ์กระทำอยู่ พบว่าสหกรณ์มีการส่งเสริมการออมร้อยละ 41.21 ทำการส่งเสริมการออมโดยการแจกเอกสารเผยแพร่ร้อยละ 29.67 และ 28.02 ทำการส่งเสริมการออมโดยการแนะนำส่งเสริมในที่ประชุมใหญ่และให้คณะกรรมการเชิญชวนสมาชิกฝากเงินตามลำดับ (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 22 จำนวนสมาชิกจำแนกตามการส่งเสริมการออมของสหกรณ์

หน่วย: คน

การส่งเสริมการออม	จำนวน	ร้อยละ
ควรมีการส่งเสริมการออม	97	97.00
ไม่ควรมีการส่งเสริมการออม	3	3.00
รวม	100	100.00

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละจำแนกตามวิธีการส่งเสริมการออมที่สหกรณ์ทำอยู่

หน่วย: คน

วิธีการส่งเสริมการออม	จำนวน	ร้อยละ
การแจกเอกสารเผยแพร่	75	41.21
แนะนำส่งเสริมในที่ประชุมใหญ่	54	29.67
ให้กรรมการเชิญชวนสมาชิกให้นำเงินมาฝาก	51	28.02
อื่นๆ	2	1.10
รวม	182	100.00

จากความเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับการส่งเสริมการออมที่สหกรณ์ควรกระทำ ร้อยละ 34.71 เห็นว่าสหกรณ์ควรจะมีการแจกเอกสารเผยแพร่เพื่อดึงดูดความสนใจของสมาชิก ร้อยละ 23.53 เห็นว่าสหกรณ์ควรจัดสัปดาห์การออมทรัพย์ประจำปี รองลงมาร้อยละ 22.35 เห็นว่าสหกรณ์ควรจัดเจ้าหน้าที่ออกไปรับเงินฝากทุกสิ้นเดือน และร้อยละ 12.94 เห็นว่าควรจะมีเจ้าหน้าที่ออกไปส่งเสริมสมาชิกเป็นรายบุคคล ส่วนที่เหลือร้อยละ 6.47 เห็นว่าสหกรณ์ควรมีการจัดประชุมกลุ่ม วิธีการส่งเสริมการออมที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสหกรณ์จะต้องมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ดังนั้นสหกรณ์ควรที่จะต้องพิจารณาเลือกวิธีการที่เสียค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด แต่สามารถกระตุ้นเตือนให้สมาชิกมีการออมเพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามวิธีการส่งเสริมการออมที่สหกรณ์ควรกระทำ

หน่วย: คน

วิธีการส่งเสริมการออม	จำนวน	ร้อยละ
แจกเอกสารเผยแพร่ให้เพื่อดึงดูดใจสมาชิก	59	34.71
จัดตั้งร้านค้าการออมทรัพย์ประจำปี	40	23.53
จัดเจ้าหน้าที่ออกไปรับฝากเงินทุกสิ้นเดือน	38	22.35
จัดเจ้าหน้าที่ออกไปส่งเสริมสมาชิกเป็นรายบุคคล	22	12.94
จัดประชุมกลุ่ม	11	6.47
รวม	170	100.00

การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในสหกรณ์

ปัจจุบันนี้คอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทเป็นเครื่องใช้ประจำสำนักงานที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างมากเนื่องจากสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ได้มากมายโดยเฉพาะสถาบันการเงินที่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณดอกเบี้ย และเก็บข้อมูลทางการเงินต่างๆ ได้เป็นอย่างดี และสามารถเรียกข้อมูลที่เก็บไว้ออกมาใช้ได้ง่าย สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 96 จึงมีความเห็นเกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริการฝาก-ถอนของสหกรณ์ว่าควรที่จะมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้เพราะจะทำให้การบริการของสหกรณ์รวดเร็วขึ้น สมาชิกก็จะหันมาใช้บริการกับสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 จำนวนสมาชิกและร้อยละจำแนกตามการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในสหกรณ์

หน่วย: คน

การนำคอมพิวเตอร์มาใช้	จำนวน	ร้อยละ
ควรนำคอมพิวเตอร์มาใช้	96	96.00
ไม่ควรนำคอมพิวเตอร์มาใช้	4	4.00
รวม	100	100.00

การนำเงินปันผลมาฝากไว้กับสหกรณ์

จากการสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกว่าถ้าหากสมาชิกได้รับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนประจำปีจากสหกรณ์คืน สมาชิกจะฝากเงินดังกล่าวไว้กับสหกรณ์หรือไม่อย่างน้อยเพียงใด เมื่อจำแนกตามระดับรายได้แล้วพบว่า ผู้มีระดับรายได้ต่ำ ปานกลาง และสูง ร้อยละ 62 จะฝากเงินปันผลไว้เป็นบางส่วน ร้อยละ 10 จะฝากทั้งหมด แต่สำหรับสมาชิกร้อยละ 28 จะไม่ฝากเงินปันผลดังกล่าวกับสหกรณ์ โดยสมาชิกให้เหตุผลว่าต้องการนำเงินปันผลที่ได้ไปใช้จ่าย (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 26 การนำเงินปันผลมาฝากไว้กับสหกรณ์จำแนกตามระดับรายได้

หน่วย : คน

ระดับรายได้	การนำเงินปันผลมาฝากไว้กับสหกรณ์		
	ฝากทั้งหมด	ฝากเป็นบางส่วน	ไม่ฝาก
ต่ำ	2	23	9
ปานกลาง	4	34	14
สูง	3	6	5
รวม	9	63	28
ร้อยละ	9.00	63.00	28.00

การนำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์เมื่อมีการปรับปรุงการบริการแล้ว

จากการสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกว่าเมื่อสหกรณ์มีการปรับปรุงการบริการด้านต่างๆแล้ว สมาชิกจะนำมาฝากไว้กับสหกรณ์หรือไม่ ปรากฏว่าการฝากเงินเมื่อจำแนกตามระดับรายได้แล้วพบว่า สมาชิกที่มีระดับรายได้ต่ำ ปานกลาง และสูง ส่วนใหญ่ร้อยละ 82 จะฝากเงินไว้กับสหกรณ์ ส่วนร้อยละ 18 จะไม่ฝาก (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 27 การนำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์เมื่อมีการปรับปรุงการบริการแล้วจำแนกตามระดับรายได้

หน่วย : คน

ระดับรายได้	การฝากเงิน	
	ฝาก	ไม่ฝาก
ต่ำ	27	7
ปานกลาง	43	9
สูง	11	3
รวม	81	19
ร้อยละ	81.00	19.00

จำนวนเงินฝากเมื่อสหกรณ์มีการปรับปรุงการบริการแล้วเมื่อจำแนกตามระดับรายได้แล้วพบว่าสมาชิกที่มีระดับรายได้ทั้ง 3 ระดับ ร้อยละ 71 จะฝากเงินในสหกรณ์โดยเฉลี่ยเดือนละ 1-1,000 บาท รองลงมาร้อยละ 11 จะฝากเงินในสหกรณ์โดยเฉลี่ยเดือนละ 1,001-2,000 บาท และไม่ฝากเลย ส่วนที่เหลือจะฝากโดยเฉลี่ยเดือนละ 2,001 บาทขึ้นไปลดน้อยลงตามลำดับ และโดยเฉลี่ยเมื่อสหกรณ์มีการปรับปรุงการบริการแล้ว สมาชิกจะฝากเงินในสหกรณ์เฉลี่ยเดือนละ 427.05 บาท (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 28 จำนวนเงินฝากเมื่อมีการปรับปรุงการบริการแล้วจำแนกตามระดับรายได้

หน่วย : คน

ระดับรายได้	จำนวนเงินฝาก				
	ไม่ฝากเลข	1-1,000	1,001-2,000	2,001-3,000	มากกว่า 3,000 บาท
		บาท	บาท	บาท	
ต่ำ	3	26	4	1	-
ปานกลาง	6	38	5	2	1
สูง	2	7	2	2	1
รวม	11	71	11	5	2
ร้อยละ	11.00	71.00	11.00	5.00	2.00

หมายเหตุ : จำนวนเงินฝากเมื่อมีการปรับปรุงการบริการแล้วโดยเฉลี่ยเดือนละ 427.05 บาท

การลาออกจากการเป็นสมาชิก

การลาออกจากการเป็นสมาชิกเมื่อจำแนกตามระดับรายได้พบว่าสมาชิกร้อยละ 55 ไม่เคยลาออก โดยเฉพาะผู้มีรายได้ต่ำและปานกลาง สำหรับร้อยละ 45 เคยลาออกจากการเป็นสมาชิก โดยเฉพาะผู้มีระดับรายได้สูง ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้มีระดับรายได้สูงมักจะมีการลาออกจากการเป็นสมาชิกมากกว่าผู้มีระดับรายได้ต่ำ (ตารางที่ 30)

จำนวนครั้งที่เคยลาออกจากการเป็นสมาชิกเมื่อจำแนกตามระดับรายได้พบว่าสมาชิกที่มีระดับรายได้ทั้ง 3 ระดับ ส่วนใหญ่ร้อยละ 88.89 เคยลาออกจากการเป็นสมาชิก 1 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 11.11 เคยลาออกจากการเป็นสมาชิก 2 ครั้ง (ตารางที่ 31)

สาเหตุของการลาออกจากการเป็นสมาชิกส่วนใหญ่สมาชิกร้อยละ 62.22 ต้องการเงินสะสมค่าไถ่ ส่วนร้อยละ 37.78 ให้เหตุผลอื่นๆ เช่น ต้องการปลดภาระหนี้สินหรือมีความจำเป็น

ต้องใช้ช่วย กล่าวโดยรวมก็คือส่วนใหญ่แล้ว สาเหตุที่สมาชิกลาออกก็คือต้องการเงินสะสมค่าหุ้นไปใช้จ่าย จะมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ลาออกเพราะไม่แน่ใจในความมั่นคงของสหกรณ์ และลาออกเพื่อหลีกเลี่ยงการค้ำประกันให้กับผู้ร่วมงาน (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 29 การลาออกจากการเป็นสมาชิกจำแนกตามระดับรายได้

หน่วย : คน

ระดับรายได้	การลาออกจากการเป็นสมาชิก	
	เคยลาออก	ไม่เคยลาออก
ต่ำ	12	22
ปานกลาง	26	26
สูง	7	7
รวม	45	55
ร้อยละ	45.00	55.00

ตารางที่ 30 จำนวนครั้งที่เคยลาออกจากการเป็นสมาชิกจำแนกตามระดับรายได้

หน่วย : คน

ระดับรายได้	จำนวนครั้งที่ลาออก	
	1 ครั้ง	2 ครั้ง
ต่ำ	1	1
ปานกลาง	23	3
สูง	6	1
รวม	40	5
ร้อยละ	88.89	11.11

ตารางที่ 31 จำนวนสมาชิกและร้อยละจำแนกตามสาเหตุการลาออกจากการเป็นสมาชิก

หน่วย : คน

สาเหตุการลาออก	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเงินสะสมค่าหุ้น	28	62.22
อื่นๆ	17	37.78
รวม	45	100.00

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

(SUMMARY IMPLICATION AND RECOMMENDATION)

สรุปผลการศึกษา

(Summary)

สถานภาพส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกสหกรณ์

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์เป็นเพศชาย ร้อยละ 51 และเพศหญิง ร้อยละ 49 ของจำนวนประชากรที่ทำการสุ่มตัวอย่าง และอายุส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 57 ซึ่งมีสถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 74 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับปริญญาตรีถึงร้อยละ 73 และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นภาระเลี้ยงดู 1-2 คน ร้อยละ 49 ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 11-20 ปี ร้อยละ 47 ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ช่วง 1-10 ปี มีอยู่ถึงร้อยละ 75

สำหรับรายได้ถาวรของสมาชิกส่วนใหญ่มาจากเงินเดือนร้อยละ 86.23 รายได้ชั่วคราวได้มาจากการรับมรดก ร้อยละ 70.86 ส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนจะจ่ายไปในการซื้อรถยนต์ ร้อยละ 73.69 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนจะใช้จ่ายไปเพื่อการดำรงชีพในช่วง 60,000-120,000 บาท ร้อยละ 53 ส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์มีสินทรัพย์ที่ไม่มีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายชำระเป็นของตนเองจำนวนน้อยถึงร้อยละ 81 สมาชิกบางคนมีหนี้สินทั้งในสหกรณ์และนอกสหกรณ์ แต่มูลค่าของหนี้สินส่วนใหญ่อยู่กับธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 50.24

การออมของสมาชิกจะมีการออมทั้งในรูปสินทรัพย์และการออมทางการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการออมในรูปสินทรัพย์ ร้อยละ 50.11 เป็นการออมในรูปที่ดิน ร้อยละ 21.25 สำหรับการออมทางการเงินร้อยละ 42.15 จะเป็นการออมในธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 30.96 ซึ่งสมาชิกแต่ละคนมีการออมโดยเฉลี่ยคนละ 125,652.66 บาท

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์

ผลการศึกษาพบว่า มีตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียว คือ รายได้ถาวรที่เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด เพียงร้อยละ 12.76 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ส่วนตัวแปรอิสระอีกจำนวน 7 ตัว คือ รายได้ชั่วคราว ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน สินทรัพย์ หนี้สิน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน ไม่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ผลการศึกษาจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เพียง 1 สมมติฐาน คือ สมมติฐานที่ 1 รายได้ถาวร จะมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกับการออมของสมาชิก ส่วนสมมติฐานที่ 2 ถึงสมมติฐานที่ 8 รายได้ชั่วคราว จะมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกับการออมของสมาชิก ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน จะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับการออมของสมาชิก ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน จะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับการออมของสมาชิก สินทรัพย์ จะมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกับการออมของสมาชิก หนี้สิน จะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับการออมของสมาชิก จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับการออมของสมาชิก และระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน จะมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกับการออมของสมาชิก ตามลำดับ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าผลจากการศึกษายอมรับสมมติฐานที่ 1 แต่ไม่ยอมรับสมมติฐานที่ 2 ถึงสมมติฐานที่ 8

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในการส่งเสริมการออมของสหกรณ์

ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 97 เห็นความสำคัญของการส่งเสริมการออมของสหกรณ์ ซึ่งการส่งเสริมการออมที่สหกรณ์กระทำอยู่ ร้อยละ 41.21 ทำโดยการแจกเอกสารเผยแพร่ และสมาชิกร้อยละ 34.71 มีความเห็นว่าสหกรณ์ยังควรที่จะทำการส่งเสริมการออมโดยการแจกเอกสารเผยแพร่อยู่ นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าสหกรณ์ควรที่จะทำการส่งเสริม โดยการจัดตั้งเป้าหมายการออมทรัพย์ทุกปี และจัดเจ้าหน้าที่ออกไปรับฝากเงินทุกสิ้นเดือน

การฝากเงินในสหกรณ์ของสมาชิกพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ว่าจะมีรายได้ต่ำปานกลาง และสูงร้อยละ 73 ไม่มีเงินฝากในสหกรณ์ เงินฝากที่สมาชิกฝากร้อยละ 61.44 จะเป็นเงิน

ฝากประเภทออมทรัพย์พิเศษ และสมาชิกร้อยละ 74 มีความเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของ สหกรณ์ควรจะสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์

สาเหตุที่สมาชิกลำบากใจที่จะฝากเงินไว้กับสหกรณ์ ร้อยละ 34.18 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น และสาเหตุที่สมาชิกส่วนใหญ่ไม่นำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์ ร้อยละ 40.19 เนื่องจากสมาชิกไม่มีเงินเพียงพอที่จะนำเงินมาฝากเพราะต้องนำไปใช้จ่าย และร้อยละ 24.30 เห็นว่าสหกรณ์ไม่มีความมั่นคง

จากการศึกษาพบว่าสมาชิกร้อยละ 45 เคยลาออกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์โดย ร้อยละ 88.89 เคยลาออกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์จำนวน 1 ครั้ง สาเหตุที่สมาชิกลาออกเนื่องจากต้องการเงินสะสมค่าหุ้นจำนวนร้อยละ 62.22

ดังนั้น สหกรณ์จึงควรที่จะทำการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานและการให้บริการซึ่ง สหกรณ์จะต้องทำให้สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์มีความมั่นคง โดยคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการจะต้องปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต และสหกรณ์สามารถปรับปรุงการบริการให้สะดวก รวดเร็วได้โดยการเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์มาใช้ให้พอเพียง จากการศึกษพบว่าสมาชิกร้อยละ 96 มีความเห็นว่า สหกรณ์ควรที่จะนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริการฝาก-ถอนให้พอเพียง ซึ่งหาก สหกรณ์มีการปรับปรุงการดำเนินงานและการบริการแล้ว พบว่าสมาชิกจะนำเงินมาฝากไว้กับ สหกรณ์โดยเฉลี่ยเดือนละ 427.05 บาท

อภิปรายผลการศึกษา

(Implications)

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออม ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จำกัด พบว่า ปัจจัยด้านประสิทธิภาพที่มีอิทธิพลต่อการออมมากที่สุด ได้แก่ รายได้ถาวร ส่วนรายได้ชั่วคราว ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน สินทรัพย์ หนี้สิน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาในการเป็นครัวเรือน ไม่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์แต่อย่างใด ดังนั้น จากผลการศึกษาจึงพบว่ารายได้ถาวร ในการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชาดา กิริกุล และคณะ (2526) พิมลพรรณ ภโรวาท (2524) มาลินี เต็งอำนวย (2524) นริส ชัยสูตร (2527) และโสภณ โรจน์ขำรงค์ (2528) ซึ่ง

ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือน และพบว่ารายได้มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก ตลอดจนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสหกรณ์สามารถนำไปใช้ในการจัดทำแผนงานการปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ คือ

1. แผนการระดมเงินฝาก จากข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับการออมทางการเงิน ทำให้ทราบว่าส่วนใหญ่สมาชิกจะไม่นำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์ โดยสมาชิกมีความเห็นว่าภาพพจน์ของสหกรณ์ออมทรัพย์โดยทั่วไปไม่ค่อยจะมีความมั่นคงเท่าที่ควร ดังนั้นคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์จึงต้องปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจให้กับสมาชิก และสมาชิกบางส่วนเห็นว่าการบริการฝาก-ถอนเงินค่อนข้างจะล่าช้า ดังนั้นในด้านการบริการ สหกรณ์ควรที่จะมีการนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้ในการฝาก-ถอนเงินเพื่อความสะดวกรวดเร็วให้มากขึ้น นอกจากนี้ สหกรณ์อาจจะมีการให้ผลตอบแทนในรูปสิ่งของเมื่อสมาชิกนำเงินมาฝาก มีการให้รางวัลเมื่อสิ้นปีการเงิน และประกาศเกียรติคุณให้แก่ผู้ที่มีเงินฝากแต่ละประเภทในสหกรณ์สูงสุดในแต่ละปี เพื่อเป็นการระดมเงินฝากในสหกรณ์ และควรจะมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เป็นครั้งคราว

2. จากการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของสมาชิกที่สำคัญที่สุดคือ รายได้ถาวร ซึ่งรายได้ถาวรนอกเหนือจากเงินเดือนของสมาชิกแล้ว อาจจะได้มาจากการทำธุรกิจ หรือการลงทุนอย่างอื่น เช่น ค้าขาย ทำสวน ทำไร่ ฯลฯ ดังนั้น หากสมาชิกขาดแคลนเงินทุน สหกรณ์จึงควรที่จะพิจารณาการให้กู้ยืมแก่สมาชิกที่มีความต้องการเงินในการลงทุนมากกว่าสมาชิกที่ต้องการกู้ยืมไปเพื่อใช้จ่ายในการบริโภค ซึ่งหากสหกรณ์ให้ความสำคัญในการช่วยเหลือการลงทุนของสมาชิกแล้ว ก็จะทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และทำการออมเพิ่มมากขึ้นด้วย

3. ในการกำหนดหลักเกณฑ์การส่งค่าหุ้นรายเดือน สหกรณ์ควรมีการเปลี่ยนแปลง การถือหุ้นจากเดิมซึ่งใช้ช่วงเงินเดือนเป็นเกณฑ์ มาเป็นการส่งเงินสะสมค่าหุ้นรายเดือนเป็นร้อยละ ของเงินเดือนและอาจทำการขยายระยะเวลาในการส่งค่าหุ้นรายเดือนจาก 120 งวด มาเป็น 180 งวด

4. จากการศึกษาพบว่า สมาชิกยังไม่ค่อยจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์มากนัก ส่วน ใหญ่ที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์มีวัตถุประสงค์ต้องการที่จะกู้เงินเท่านั้น ดังนั้น สหกรณ์ควรที่จะ มีการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์และหลักสหกรณ์ให้แก่สมาชิกบ้าง เพราะหากสมาชิก เข้าใจถึงหลักและวิธีการของสหกรณ์ที่ถูกต้องแล้ว จะสามารถสนับสนุนและพัฒนางานของ สหกรณ์ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

5. จากการสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิก พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ เห็นว่าสหกรณ์ควรที่จะมีการขยายวงเงินให้กู้ยืมเพิ่มขึ้น และขยายระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ ฉุกเฉินด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการออมของสมาชิกในช่วงระยะเวลาที่ยาวขึ้น เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัย ที่แท้จริงที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกในระยะยาว

2. ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆที่มีอิทธิพลในทางอ้อมด้วย เช่น อัตราดอกเบี้ย หรือการ คาดการณ์ในอนาคต ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ก็อาจจะมีผลกระทบต่อการออมได้เช่นกัน

3. ควรศึกษาปัจจัยผันแปรแต่ละปัจจัยที่มีอิทธิพลในการออมของสมาชิกในแต่ละ ระดับรายได้ (รายได้ต่ำ รายได้ปานกลาง และรายได้สูง) เพราะในแต่ละระดับรายได้จะมี พฤติกรรมการออมที่แตกต่างกัน

บรรณานุกรม
(Bibliography)

กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2518. การบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์ พ.ศ. 2518. กรุงเทพมหานคร:
เอกสารงานวิจัยของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (เอกสารโรเนียว)

กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2529. การสหกรณ์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สันนิบาต
สหกรณ์แห่งประเทศไทย.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2542. สถิติสหกรณ์ในประเทศไทย ณ วันที่ 1 มกราคม 2542.
กรุงเทพมหานคร: กองแผนงาน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด. 2524. สหกรณ์เครดิตยูเนียน.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิธรรม.

ณรงค์ มฤคทัต. 2516. การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์. กรุงเทพมหานคร: เอกสารงานวิจัย
ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (เอกสารโรเนียว)

ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย. 2532. เอกสารการสอนชุดวิชา เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์หน่วยที่ 9-15.
นนทบุรี: ฝ่ายการพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เดือนจิต สาริบุตร. 2529. บทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการส่งเสริมการออมของสมาชิกศึกษา
เฉพาะกรณีออมทรัพย์กรุงราชสีมา จำกัด. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ และคณะ. 2531. กฎหมายเบื้องต้นทางธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นริศ ชัยสูตร. 2527. "การศึกษาและการออมทรัพย์" เศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์.

6(มิถุนายน 2527): 51-68

เบญจพล ศักรภรณ์. 2526. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
สันป่าตอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

เบญจวรรณ โคนวท. 2522. แบบจำลองพฤติกรรมในการบริโภคและการออมของเกษตรกรในบาง
ภาคของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

ประกายศรี ศรีรุ่งเรือง. 2524. วิเคราะห์การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเชียงราย จำกัด
จังหวัดเชียงราย: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปัจจัย บุญนาค และคณะ. 2525. จุลเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมลพรรณ ภิโรวาท. 2524. "การประมาณค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้าย". รายงาน
เศรษฐกิจรายเดือนธนาคารแห่งประเทศไทย. (23 มีนาคม 2524)

ไพโรจน์ ขวนกะเปา. 2533. ความรู้และทัศนคติของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์
ออมทรัพย์. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

เพชร ชุมทรัพย์. 2530. วิเคราะห์งบการเงิน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มาลินี เต็งอัมวช. 2524. พฤติกรรมการออมของครัวเรือนไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยีนดี เจ้าแก้ว. 2528. พฤติกรรมความคิดเห็นและความรู้ความเข้าใจของสมาชิกที่มีผลต่อความ
สำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูบุรีรัมย์ จำกัด จังหวัดบุรีรัมย์. กรุงเทพมหานคร:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รัตนา สายคณิต. 2531. มหเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

วิวัฒน์ เมฆอรุณ. 2526. สหกรณ์รูปอื่น. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด. 2542. รายงานกิจการประจำปี 2542. เชียงใหม่.

สัณนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย. 2527. คู่มือการตรวจสอบสหกรณ์ออมทรัพย์.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย.

สุชาดา กิรกุล และคณะ. 2526. "การออมครัวเรือน". รายงานเศรษฐกิจรายเดือนธนาคาร
แห่งประเทศไทย. (กันยายน 2526)

สุชาติ เอกณรงค์. 2520. การประเมินผลความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์. กรุงเทพมหานคร:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุพัตรา สุภาพ. 2520. สังคมและวัฒนธรรมไทย คำนิยม กรอบครัว ศาสนา ประเพณี.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

สุรักษ์ บุญนาค และคณะ. 2520. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (มหภาค). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนา
พานิช.

สุริยะ เข็มประจานรากร. 2526. การส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ด้วยสหกรณ์ออมทรัพย์: เฉพาะ:
กรณีบริษัทเรือด่วนกรุงเทพ จำกัด. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

เสนีย์ สุวิทวัส และคณะ. 2520. **เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญธรรม.

โสภณ โรจน์ธำรงค์. 2528. **พฤติกรรมกรรมการของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อภิชิต รัตนโกเมศ. 2528. **การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์อุดรธานี จำกัด จังหวัดอุดรธานี**. วิทยาลัยพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อัมพร วัฒนาพานิช. 2521. **การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2516**. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อุไรวรรณ อรุณาทิตย์. 2531. **ความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมในการบริโภคสินค้าของสมาชิกที่มีต่อร้านสหกรณ์นครเชียงใหม่ จำกัด**. เชียงใหม่: วิทยาลัยพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ยงยุทธ ทรงบรรจง. **ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด**. สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2535.

ศรีราชา เจริญพานิช และคณะ. 2531. **เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป หน่วยที่ 9-15**. นนทบุรี: ฝ่ายการพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

แบบสอบถามงานวิจัย เรื่อง
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการยอมรับของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด
ปี 2542

แบบสอบถามเลขที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

หมายเลขสมาชิกสหกรณ์ฯของผู้ให้ข้อมูล..... () () () ()

ตอน 1 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์

1. เพศ ()

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ.....ปี () ()

3. ระดับการศึกษา (.....)

() 1. ปวช. หรือต่ำกว่า

() 2. ปวส. หรืออนุปริญญา

() 3. ปริญญาตรี

() 4. ปริญญาโท

() 5. ปริญญาเอก

4. สถานภาพสมรส ()

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. หม้าย

() 4. หย่าร้าง

5. ระยะเวลาที่ท่านแยกตัวออกมารับผิดชอบตนเองหรือครอบครัวจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา.....ปี () ()

6. ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้ว.....ปี () ()

7. จำนวนสมาชิกในครอบครัวรวมทั้งตัวท่าน.....คน () ()

7.1. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้เป็นของตนเอง ได้แก่ ()

() 1. ตนเอง

() 2. สามีหรือภรรยา

() 3. อื่นๆ (ระบุ).....

8. รายได้ประจำทั้งหมดของครอบครัวระหว่างปี 2542 (รวม)

8.1. เงินเดือน จำนวน.....บาท/เดือน () () () () () ()

8.2. ค่ารับจ้าง จำนวน.....บาท/เดือน () () () () () ()

8.3. ค่าเช่ารับ จำนวน.....บาท/เดือน () () () () () ()

8.4. รายได้เฉลี่ยจากการทำธุรกิจ จำนวน.....บาท/เดือน () () () () () ()

8.5. อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....บาท/เดือน () () () () () ()

9. รายได้ชั่วคราวทั้งหมดของครอบครัวระหว่างปี 2542

9.1. ได้รับมรดก

จำนวน.....บาท

() () () () () ()

9.2. ถูกลือตเตอร์

จำนวน.....บาท

() () () () () ()

9.3. ถูกรางวัล

จำนวน.....บาท

() () () () () ()

9.4. อื่นๆ (ระบุ).....

จำนวน.....บาท

() () () () () ()

10. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครอบครัวระหว่างปี 2542

10.1. ค่าใช้จ่ายทั่วไปประจำในครัวเรือน เช่น อาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่าการศึกษาบุตร
ค่ารักษาพยาบาล ค่านันทนาการ ฯลฯ

1. ค่าอาหาร

จำนวน.....บาท

() () () () ()

2. ค่าเครื่องนุ่งห่ม

จำนวน.....บาท

() () () () ()

3. ค่าการศึกษาบุตร

จำนวน.....บาท

() () () () ()

4. ค่ารักษาพยาบาล

จำนวน.....บาท

() () () () ()

5. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและล้อคีน

จำนวน.....บาท

() () () () ()

6. ค่าบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้

จำนวน.....บาท

() () () () ()

7. ค่านันทนาการ

จำนวน.....บาท

() () () () ()

8. อื่นๆ (ระบุ).....

จำนวน.....บาท

() () () () ()

10.2. ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน

1. รถยนต์

() ซื้อเงินสด

ราคา.....บาท

() () () () () ()

() ผ่อนชำระ

จำนวน.....งวด

งวดละ.....บาท () () () () () ()

(1 งวดหมายถึงระยะเวลา.....เดือน)

2. รถจักรยานยนต์

() ซื้อเงินสด

ราคา.....บาท

() () () () () ()

6. วีซีโอ

() ซื้อเงินสด ราคา.....บาท () () () () ()

() ผ่อนชำระ จำนวน.....งวด
 งวดละ.....บาท () () () () ()
 (1 งวดหมายถึงระยะเวลา.....เดือน)

7. สินค้าคงทนอื่นๆที่มีมูลค่าเกิน 10,000 บาท (ระบุ).....

() ซื้อเงินสด ราคา.....บาท () () () () ()

() ผ่อนชำระ จำนวน.....งวด
 งวดละ.....บาท () () () () ()
 (1 งวดหมายถึงระยะเวลา.....เดือน)

11. หนี้สิน ณ วันต้นปี 2542 ครอบคลุมว่าท่านมีหนี้สินอยู่ที่ใดบ้าง

() สหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน.....บาท () () () () () ()

() ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่นๆ จำนวน.....บาท () () () () () ()

() อื่นๆ (ระบุ)..... จำนวน.....บาท () () () () () ()

12. ณ วันต้นปี 2542 ท่านมีสินทรัพย์เหล่านี้เป็นของตนเองหรือไม่ (ไม่มีภาระผูกพันที่ต้องชำระ)

() รถยนต์ จำนวน.....คัน

() รถจักรยานยนต์ จำนวน.....คัน

- () เครื่องปรับอากาศ จำนวน.....เครื่อง
 () ตู้เย็น จำนวน.....เครื่อง
 () โทรทัศน์ จำนวน.....เครื่อง
 () วีดีโอ จำนวน.....เครื่อง
 () 1 คะแนน 0-10
 () 2 คะแนน 11-20

ตอน 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการออมทรัพย์ของสมาชิก

13. ในระหว่างปี 2542 ท่านได้ซื้อสิ่งหาริมทรัพย์ใดบ้าง

13.1. ที่ดิน จำนวน.....ไร่.....งาน.....วา

() ซื้อเงินสด ราคา.....บาท
 () () () () () () ()

() ผ่อนชำระ จำนวน.....งวด
 งวดละ.....บาท () () () () ()
 (1 งวดหมายถึงระยะเวลา.....เดือน)

13.2 บ้าน จำนวน.....หลัง

() ซื้อเงินสด ราคา.....บาท
 () () () () () () ()

() ผ่อนชำระ จำนวน.....งวด
 งวดละ.....บาท () () () () ()
 (1 งวดหมายถึงระยะเวลา.....เดือน)

13.3. บ้านพร้อมที่ดิน

() ซื้อเงินสด ราคา.....บาท
 () () () () () () ()

() ผ่อนชำระ จำนวน.....งวด
 งวดละ.....บาท ()()()()()
 (1 งวดหมายถึงระยะเวลา.....เดือน)

14. ท่านสะสมเงินได้รายเดือน (ค่าหุ้นรายเดือน) ในสหกรณ์เดือนละ.....บาท
 ()()()()()

15. ท่านใช้หลักเกณฑ์อย่างไรในการส่งเงินสะสมรายเดือน ()
 () 1. ส่งตามอัตราที่สหกรณ์กำหนด
 () 2. ส่งสูงกว่าอัตราที่สหกรณ์กำหนด
 () 3. อื่นๆ (ระบุ).....

16. ท่านคิดว่าอัตราเงินสะสมรายเดือนที่สหกรณ์กำหนดเป็นอย่างไร ()
 () 1. สูงเกินไป
 () 2. ต่ำเกินไป
 () 3. เหมาะสมแล้ว

17. ณ วันที่สิ้นปี 2542 ท่านมีเงินฝากในสหกรณ์นี้หรือไม่ นอกเหนือจากที่หักค่าหุ้นรายเดือน
 () มี () ไม่มี
 () 1. เงินฝากประจำ จำนวน.....บาท
 ฝากบ่อยครั้งเพียงใด (ในหนึ่งปี).....ครั้ง ()()()()()()
 () 2. เงินฝากออมทรัพย์ จำนวน.....บาท
 ฝากบ่อยครั้งเพียงใด (ในหนึ่งปี).....ครั้ง ()()()()()()
 () 3. เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ จำนวน.....บาท
 ฝากบ่อยครั้งเพียงใด (ในหนึ่งปี).....ครั้ง ()()()()()()

18. นอกจากนี้ท่านมีเงินฝากที่แหล่งใดอีกบ้าง

() 1. ธนาคารพาณิชย์ จำนวน.....บาท

() () () () () () ()

() 2. ใ้กู้ยืม จำนวน.....บาท

() () () () () () ()

() 3. อื่นๆ (ระบุ) จำนวน.....บาท

() () () () () () ()

ตอน 3 ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการออมทรัพย์ของสหกรณ์

19. สาเหตุที่ท่านนำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() ()

() 1. อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าสถาบันการเงินอื่น

() 2. บริการสะดวกรวดเร็ว

() 3. มีความมั่นคงกว่าสถาบันการเงินอื่น

() 4. ใกล้บ้านหรือที่ทำงาน

() 5. อื่นๆ (ระบุ).....

20. สาเหตุที่ท่านไม่นำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() ()

() 1. อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น

() 2. บริการไม่ดี

() 3. ไม่มีความมั่นคง

() 4. ไกลบ้านหรือที่ทำงาน

() 5. อื่นๆ (ระบุ).....

21. เท่าที่ผ่านมาสหกรณ์มีวิธีการส่งเสริมให้สมาชิกฝากเงินกับสหกรณ์อย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() ()

() 1. โดยการแจกเอกสารเผยแพร่

() 2. ให้กรรมการเชิญชวนสมาชิกให้นำเงินมาฝาก

() 3. แนะนำส่งเสริมในที่ประชุมใหญ่

() 4. อื่นๆ (ระบุ).....

() 5. ยังไม่มีการส่งเสริมแต่อย่างใด

22. ท่านคิดว่าสหกรณ์ควรมีการส่งเสริมการรับฝากเงินมากกว่าที่เป็นอยู่ขณะนี้หรือไม่ ()

() 1. ควร

() 2. ไม่ควร

23. ถ้าควร ท่านคิดว่าสหกรณ์จะมีวิธีการอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) () ()

() 1. แจกเอกสารเผยแพร่ให้ดึงดูดความสนใจสมาชิก

() 2. จัดเจ้าหน้าที่ออกไปส่งเสริมสมาชิกเป็นรายบุคคล

() 3. จัดเจ้าหน้าที่ออกไปรับฝากเงินทุกสิ้นเดือน

() 4. จัดสัปดาห์การออมทรัพย์ประจำปี

() 5. จัดประชุมกลุ่ม

() 6. อื่นๆ (ระบุ).....

24. ท่านคิดว่าสหกรณ์ควรมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการอำนวยความสะดวกในการบริการฝากถอน เหมือนกับสถาบันการเงินอื่นหรือไม่ ()

() 1. ควร

() 2. ไม่ควร

25. ถ้าควรท่านคิดว่าสหกรณ์น่าจะใช้เงินทุนจากแหล่งใด ()

() 1. สมาชิก

() 2. เงินบริจาค

() 3. กำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์

26. เมื่อสหกรณ์มีการปรับปรุงการบริการรับฝากเงินจากสมาชิกให้ดีกว่าเดิม ท่านคิดว่าจะนำเงินมาฝากในสหกรณ์เพิ่มขึ้นหรือไม่ ()

() 1. ฝากเพิ่มขึ้น

() 2. ไม่ฝาก เพราะ.....

27. เมื่อมีการจ่ายเงินปันผล ถ้าหากสหกรณ์จะชักชวนให้ท่านฝากเงินปันผลไว้กับสหกรณ์โดยนำ
เข้าบัญชีเงินฝากของท่าน ท่านยินดีจะฝากมากน้อยเพียงใด ()
- () 1. ฝากทั้งหมด
- () 2. ฝากเป็นบางส่วน
- () 3. ไม่ฝาก เพราะ.....
28. ท่านคิดว่าดอกเบี้ยเงินฝากของสมาชิกในสหกรณ์ควรจะเป็นเท่าใด ()
- () 1. ต่ำกว่าดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์
- () 2. เท่ากับดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์
- () 3. สูงกว่าดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์
- () 4. อื่นๆ (ระบุ).....
29. ถ้าหากสหกรณ์ให้ดอกเบี้ยเงินฝากตามที่ท่านต้องการแล้ว ท่านจะนำเงินมาฝากกับสหกรณ์หรือ
ไม่ ()
- () 1. ฝาก ()
- () 2. ไม่ฝาก
30. ถ้าฝาก ท่านจะฝากเงินในสหกรณ์ได้โดยเฉลี่ยจำนวนเดือนละ.....บาท () () () () ()
31. ท่านเคยลาออกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์หรือไม่ () ()
- () 1. เคย จำนวน.....ครั้ง
- () 2. ไม่เคย
32. สาเหตุที่ท่านลาออกเนื่องจาก ()
- () 1. ต้องการเงินสะสมค่าหุ้น
- () 2. อื่นๆ (ระบุ).....

33.ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณครับ

นายประเสริฐศักดิ์ บุญตระกูลพูนทวี

การคำนวณสินทรัพย์

การคำนวณสินทรัพย์ทำโดยกำหนดคะแนนของสินทรัพย์ที่สมาชิกมีอยู่และไม่มีภาระที่จะต้องจ่ายชำระดังนี้

รถยนต์	=	4	คะแนน
รถจักรยานยนต์	=	3	คะแนน
เครื่องปรับอากาศ	=	2	คะแนน
ตู้เย็น	=	1	คะแนน
โทรทัศน์	=	1	คะแนน
วิดีโอ	=	1	คะแนน

จากนั้นรวมคะแนนของสินทรัพย์แต่ละชนิดที่สมาชิกมีอยู่แล้วนำมาจัดดังนี้

มีสินทรัพย์น้อย	(คะแนน 0-10)	=	1
มีสินทรัพย์มาก	(คะแนน 11-20)	=	2

ภาคผนวก ค
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล : นายประเสริฐศักดิ์ บุญตระกูลพูนทวี

วัน เดือน ปี เกิด : 27 เมษายน 2515

จังหวัดที่เกิด : เชียงใหม่

วุฒิการศึกษา :

- ประถมศึกษา โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่
- มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่
- มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่
- ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปริญญาโทวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน : สอนสัต์เชียงใหม่ ตั้งแต่ 1 มีนาคม 2534 จนถึงปัจจุบัน